

جمهوری اسلامی ایران

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

سند توسعه بخشی

"فناوری اطلاعات و ارتباطات"

در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری
اسلامی ایران

«موضوع بند (الف) ماده ۱۵۵ قانون برنامه چهارم توسعه»

سند ملی توسعه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات

۱- تصویر کلی بخش در برنامه چهارم

۱-۱- وظایف

- فناوری اطلاعات و ارتباطات دارای چهار زیر بخش عمده است که عبارتند از پست، مخابرات، فضا و فناوری اطلاعات. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان نهاد ملی متولی حاکمیت این بخش در کشور است. وظیفه کلان این وزارت عبارتند از:
 - سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت در زمینه توسعه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و فضا
 - تضمین تامین ارتباطات استاندارد و دسترسی به اطلاعات برای آحاد جامعه در امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
 - اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس در سطح کشور و حفاظت از حقوق رادیویی کشور در سطح منطقه و بین‌الملل
 - تدوین ضوابط و استانداردها و انجام اقدامات مربوط به تایید نمونه فنی (Type Approval) مرتبط با خدمات پستی و مخابراتی، فناوری اطلاعات و امور فضایی و نظارت بر حسن اجرای آنها
 - جهت‌دهی به فعالیت‌های فضایی کشور، همگام با تحولات فناوری و ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی ذی ربط
 - ایجاد زمینه‌های مشارکت بخش‌های غیر دولتی و فراهم کردن شرایط رقابت سالم بین بخش‌های غیردولتی و دولتی با رعایت قوانین و مقررات و اعمال آنها

توضیح- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در راستای انجام وظایف فوق، گزارش سالانه از وضعیت بخش شامل موارد زیر را تهیه و منتشر خواهد نمود:

۱. سیاستها، محورهای اهداف و میزان تحقق آن، مربوط به بخشهای دولتی و غیردولتی
۲. تعیین اولویتها و محورهای سرمایه‌گذاری جهت راهنمایی سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی

۲-۱- ویژگی‌های بخش

- تحولات سریع فناوری در بخش و افزایش تقاضا برای دریافت خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات
- نقش اساسی بخش در ایجاد تحول در بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و بهبود رفاه فردی و اجتماعی
- جهانی شدن فعالیت‌ها و الزام به رعایت استانداردهای جهانی و پروتکل‌های همکاری‌های دو جانبه و چند جانبه و بین‌المللی
- ارزش افزوده قابل توجه فعالیت‌ها و زودبازده بودن سرمایه‌گذاری در بخش
- نیاز به دانش فنی پیشرفته و مدیریت کارآمد بر آن
- ارزش بودن و تراز منفی ارزی
- اشتغال‌زایی و زود بازده بودن سرمایه‌گذاری‌ها در اکثر زمینه‌ها

۳-۱- ساختار

بر اساس ساختار کلان پیش‌بینی شده، بخش به پنج حوزه قابل تفکیک می‌باشد که نهادهای مرتبط با آنها نیز تعیین گردیده است:

۱. سیاستگذاری (نهادهای سیاستگذاری در بخش عبارتند از: مجلس شورای اسلامی، دولت، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، شورایی عالی فناوری اطلاعات، شورای عالی فضایی و کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات)
 ۲. مجریان سیاستها و برنامهها (سازمان فضایی ایران، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، مرکز تحقیقات مخابرات ایران، دانشکده علمی- کاربردی پست و مخابرات، شرکت‌های مادر تخصصی)
 ۳. تنظیم کنندگان مقررات (سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، شورایی عالی فناوری اطلاعات، سازمان فضایی ایران)
 ۴. ایجادکنندگان شبکه‌ها (اعم از اپراتورهای دولتی و غیر دولتی)
 ۵. ارائه‌دهندگان خدمات (شرکت‌های دولتی و غیردولتی ارائه دهنده خدمات به مصرف‌کننده نهایی)
- در برنامه چهارم کلیه امور مربوط به شبکه زیر ساخت در زیر بخش مخابرات در اختیار وزارت می‌باشد و صرفاً واگذاری فعالیت‌های ایجاد، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری و توسعه شبکه‌های غیر مادر به بخش‌های تعاونی و خصوصی با حفظ مسئولیت دولت پیش‌بینی گردیده است.
- در زیر بخش پست، حفظ انحصار دولت بر مرسولات پستی تا ۲۵۰ گرم و در سایر اوزان، خدمات بصورت رقابتی ارائه خواهد گردید و در زیر بخش فن آوری اطلاعات نیز صرفاً سیاستگذاری و تدوین برنامه‌های جامع توسعه و فراهم کردن بستر تولید - پردازش - توزیع و ذخیره اطلاعات و تدوین و اعمال مقررات و استانداردها توسط دولت لحاظ و در سایر زمینه‌ها بخش‌های تعاونی و خصوصی فعالیت خواهند نمود.

۱-۴- اهداف کلان کیفی بخش

- بهره‌مندی خانوارهای شهری و روستایی از خدمات پایه ارتباطی ارزان و استاندارد
- افزایش دسترسی به امکانات عمومی ارتباطی و پست مالی استاندارد
- توسعه کمی و کیفی خدمات ارتباطی استاندارد
- به روز شدن عرضه خدمات ارتباطی
- عرضه سرویس‌های متنوع و مورد نیاز متقاضیان بخش‌های مختلف کشور
- کسب جایگاه اول در منطقه در زمینه مخابرات
- توسعه خدمات خرده بانکداری
- افزایش سهم کشور از بازار جهانی ارتباطات پستی
- عرضه خدمات نوین پستی
- تثبیت نقش موثر کشور در ترانزیت محمولات پستی و منطقه و بین‌المللی
- برخورداری از دولت الکترونیکی (*E-Government*)
- برخورداری از کسب و کار الکترونیکی (*E-Business*)
- برخورداری از سلامت الکترونیکی (*E-Health*)
- برخورداری از فراگیری الکترونیکی (*E-Learning*)
- برخورداری از امنیت اطلاعات و ارتباطات
- برخورداری از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات
- ارتقاء سطح برخورداری جامعه از خدمات و کاربردهای فناوری پیشرفته فضایی
- دستیابی به علوم و فناوری پیشرفته فضایی برای تامین نیاز ملی

۱-۵- راهبردهای کلان بخش

- بهبود بهره‌وری
- افزایش سهم بخش غیردولتی در توسعه ارتباطات و جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات جدید
- افزایش همکاری‌های منطقه‌ای و حضور موثر در اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
- توسعه سرمایه‌های انسانی
- مشتری‌مداری و تضمین کیفیت خدمات
- ایجاد فضای رقابتی برای توسعه ارتباطات
- توسعه فرهنگ ارتباطات در سطح جامعه
- همگامی با تحولات پستی جهانی
- بهره‌برداری از فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی در عرضه خدمات
- توسعه رقابت‌پذیری و ایجاد شرکت‌های مستقل و موازی پستی در زمینه جابجایی مرسولات بیش از ۲۵۰ گرم
- ایجاد هاب پستی منطقه در کشور
- توسعه تحقیقات و پژوهش به منظور ایجاد تنوع و ارتقاء کیفیت و کمیت عرضه خدمات
- ترویج فرهنگ و افزایش سطح سواد کاربری اطلاعات
- روزآمد کردن قوانین
- جلب مشارکت منابع مالی ملی و بین‌المللی

- پیشگامی دولت در زمینه بکارگیری فناوری اطلاعات
- یکپارچه سازی مدیریت کلان فناوری اطلاعات در کشور
- سرمایه گذاری در بخش آموزش، پژوهش و تحقیقات فضایی به منظور تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش و همگام با توسعه تحولات جهانی فناوری
- گسترش همکاری های منطقه ای و بین المللی در زمینه های تخصصی به منظور ارتقاء سطح دانش و فناوری های فضایی کشور
- ایجاد هماهنگی در تحقق اهداف و در اجرای برنامه ها و فعالیت های فضایی بین دستگاه های اجرایی مرتبط
- تامین نیازهای کشور با اولویت استفاده از قابلیت ها و توانمندی های کشور

۱- زیر بخش مخابرات

۱-۲- وظایف، ویژگی‌ها و ساختار کلی بخش

۱-۱-۲- وظایف

وظایف اصلی مخابرات در چارچوب وظایف کلی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان، هدایت و نظارت بر شبکه‌های مخابراتی کشور است.

در امور تصدی وظیفه مخابرات، ایجاد، نگهداری، بهره‌برداری و توسعه شبکه زیرساخت کشور است. هم‌چنین ارائه خدمات تلفن‌های ثابت و همراه، انتقال داده‌ها، خدمات ارزش افزوده در سطوح شهری، بین‌شهری، بین‌المللی و اتصال به شبکه‌های جهانی برعهده مخابرات است.

۱-۲-۲- ویژگی‌ها

از مهمترین ویژگی‌های مخابرات عبارتند از:

- ماهیت شبکه‌ای آن و لزوم رعایت استانداردهای جهانی
- نقش موثر و سازنده آن در توسعه اقتصاد شبکه‌ای
- فناوری پیشرفته و روند سریع تحولات آن بویژه تحرک‌پذیری خدمات (MOBILITY)
- خدمات متنوع و همگرایی در آنها
- بالا بودن نرخ بازگشت سرمایه و ارزش افزوده آن
- ایجاد شرکت‌های چند ملیتی و بین‌المللی و فرامرزی شدن فعالیت‌های

ایراتورها برای افزایش سهم از بازار

۲-۱-۳- ساختار

براساس قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، این وزارت متولی امور حاکمیتی بوده و ساماندهی فعالیت‌های تصدی دولت در زمینه ایجاد، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های مخابراتی و ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات در حوزه وظایف و چارچوب سیاست‌های وزارت، بر عهده شرکت مادر تخصصی مخابرات ایران می‌باشد.

در بخش دولتی، ارایه خدمات تلفن ثابت و مخابرات روستایی و همچنین ایجاد شبکه‌های تلفن ثابت شهری و روستایی و شبکه‌های انتقال محلی استان توسط شرکت‌های مخابرات استانی انجام می‌شود. همچنین ایجاد شبکه و عرضه خدمات تلفن همراه و فناوری اطلاعات توسط شرکت‌های ارتباطات سیار و فناوری اطلاعات صورت می‌گیرد.

هماهنگی، هدایت و نظارت امور مرتبط با طراحی، ایجاد، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از شبکه‌های ارتباطی زیرساخت کشور (بین شهری و بین‌المللی) بر عهده شرکت دولتی ارتباطات زیرساخت است.

طی سال‌های گذشته برخی از سازمان‌های دولتی مانند شرکت نفت، صداوسیما، توانیر، راه‌آهن و نیروهای نظامی و انتظامی، برای تأمین نیازهای ارتباط داخلی خود، شبکه‌های اختصاصی ملی و محلی مخابراتی ایجاد نموده‌اند. همچنین پروژه‌های متعددی توسط شرکت مخابرات ایران و شرکت‌های مخابرات استان‌ها، برای تأمین

نیازهای ارتباطی سازمان‌های فوق و دیگر متقاضیان دولتی اجرا شده است. در حال حاضر کشور از توان علمی، تحقیقاتی، تولیدی و پیمانکاری برای تامین بخش قابل توجهی از نیازهای مخابراتی در زمینه‌های ذیل برخوردار شده است:

- تجهیزات پر ظرفیت تلفن ثابت
- تجهیزات شبکه تلفن سیار
- تجهیزات سوئیچینگ داده‌ها
- کابل‌های مسی و فیبر نوری
- تجهیزات شبکه انتقال
- تجهیزات ارتباطات محلی بدون سیم (W.L.L)

ساختار غیرکارآمد و غیر قابل انعطاف بخش دولتی با روند تحولات فناوری در مخابرات سازگار نبوده و واگذاری عرضه خدمات را به بخش غیردولتی ایجاب می‌نماید. با تصویب قانون برنامه سوم توسعه و تغییر نگرش حاکمیت و دولت در شیوه‌های اداره کشور و تفکیک امور حاکمیتی از امور اجرایی، تغییرات قابل توجهی در مخابرات صورت پذیرفته است.

براساس ماده ۱۲۴ قانون برنامه سوم توسعه، بخش غیردولتی در زمینه ارایه خدمات پی‌جو، تلفن ثابت و همراه، فعالیت‌های خود را آغاز کرده ولی تا پایان برنامه، پیشرفت قابل توجهی نداشته است.

۳-۱-۱- وضعیت بخش در رابطه با مضامین دوازده گانه برنامه چهارم توسعه

۳-۱-۱-۱- رشد اقتصادی سریع، مستمر و پایدار

- فراهم شدن شرایط برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی از طریق آزادسازی و خصوصی‌سازی فعالیت‌ها در بخش
- تاثیر مثبت بر بازار سرمایه با ورود شرکت‌های مخابراتی در بازار بورس
- فراهم شدن دسترسی کلیه بخش‌های تجاری، تولیدی، صنعتی و اقتصادی به پایگاه‌های اطلاع‌رسانی داخلی و خارجی
- صرفه جویی در مصرف انرژی
- ایجاد اشتغال و ارتقاء بهره‌وری فعالیت‌های اقتصادی

۳-۱-۲- توسعه مبتنی بر دانایی

- دسترسی عموم مردم و همچنین مراکز علمی و تحقیقاتی به پایگاه‌های اطلاع‌رسانی داخلی و خارجی

۳-۱-۳- تعامل فعال با اقتصاد جهانی

- فراهم شدن زمینه‌های بکارگیری روش‌های نوین تجارت بین‌المللی و همگامی با اقتصاد منطقه و جهان
- فراهم شدن شرایط ترانزیت ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی و صدور خدمات فنی و مهندسی و به تبع آن گسترش همکاری‌ها با اقتصاد منطقه و جهان
- فراهم کردن زمینه‌های توسعه سرمایه‌گذاری خارجی

۳-۱-۴- رقابت‌پذیر کردن اقتصاد

- فراهم نمودن بستر مناسب تبادل اطلاعات و توسعه مبادلات مالی و اقتصادی

۳-۱-۵- ارتقای امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

- برخورداری کلیه روستاها و نقاط دورافتاده کشور و مناطق محروم از خدمات متنوع و جدید مخابراتی

- فراهم شدن زیرساخت عرضه خدمات جدید الکترونیکی از جمله فراگیری الکترونیکی، سلامت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی و دولت الکترونیکی

- ایجاد امنیت ارتباطات در حمل و نقل هوایی، زمینی و دریایی

- کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق مختلف کشور و هم‌چنین کل کشور با سایر کشورها

۳-۱-۶- ارتقای سلامت و بهبود کیفیت زندگی

- افزایش رفاه عمومی از طریق تسهیل دسترسی به خدمات و کاهش هزینه‌های

آن

۳-۱-۷- حفظ محیط‌زیست در راستای توسعه پایدار

- کاهش آلودگی‌های محیطی در اثر کاهش مراجعات حضوری

۳-۱-۸- توسعه فرهنگی

- ایجاد تسهیلات در امر آموزش اعم از آموزش‌های رسمی و غیررسمی

- فراهم کردن زیرساخت‌های ارتباطی لازم برای تعامل فرهنگ‌ها

۳-۱-۹- کارآمد کردن اداره امور کشور

- فراهم کردن دسترسی به خدمات جدید در اقصی نقاط کشور
- تسهیل مشارکت مردم در اداره امور کشور
- فراهم کردن زمینه کاهش بوروکراسی و تمرکززدایی
- فراهم شدن زمینه‌های انجام فعالیت‌ها از راه دور (دورکاری
(Tele - Working

- فراهم کردن زمینه انجام امور مردم بدون مراجعه حضوری به ادارات و سازمانها

۴-۱- امکانات، قابلیت‌ها، محدودیت‌ها و تنگناها

۴-۱-۱- امکانات و قابلیت‌ها

الف- درونی

- وجود فرصت برای مشارکت و فعال شدن شرکت‌های مخابراتی در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی
- گستردگی شبکه زیرساخت مخابراتی
- وجود فرصت‌های شغلی و قابلیت جذب نیروی انسانی متخصص
- وجود شرکت‌های خصوصی در زمینه فعالیت‌های مختلف بخش
- امکان استفاده گسترده از سیستم‌های هوشمند مدیریت در شبکه‌های مخابراتی و فناوری اطلاعات (IN)
- بالابودن ارزش افزوده خدمات و تولیدات تجهیزات مخابراتی
- امکان استفاده از فناوری‌های روزآمد برای عرضه سرویس‌های یکپارچه

صوتی، تصویری و داده ها

- شبکه گسترده فیبرنوری شهری و بین شهری برای ارائه سرویس‌های باند پهن
- وجود قانون لازم برای رفع انحصار دولتی و ایجاد فضای رقابتی
- طیف امواج رادیویی بعنوان منبع حیاتی و اقتصادی و امکان استفاده بهینه از آن در توسعه ارتباطات کشور

ب- بیرونی

- افزایش روزافزون تقاضا برای دریافت خدمات ارتباطی
- برخورداری از موقعیت ممتاز منطقه‌ای کشور در محل تلاقی سه قاره و همجواری با پانزده کشور و امکان تبادل و ترانزیت ترافیک ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی
- فراهم بودن زمینه‌های قانونی جذب سرمایه‌گذاری و مشارکت گسترده بخش تعاونی و خصوصی در ایجاد و توسعه شبکه‌های مخابراتی
- وجود شبکه گسترده راه‌های کشور و شبکه انتقال برق و گاز بعنوان قابلیت‌های توسعه شبکه زیرساخت ارتباطات کشور
- وجود نیروی انسانی جوان، مستعد و جویای کار در کشور

۴-۱-۲- محدودیت‌ها و تنگناها

الف- درونی

- ناکارآمدی و عدم ثبات سیاست‌های مربوط به فعالیت‌های بخش‌های غیردولتی
- نامشخص بودن اهداف، راهبردها و سیاست‌های تحقیقات ارتباطات و فناوری

اطلاعات

- سیاست‌ها و ارتباط ناکارآمد و تعریف نشده میان تحقیق، تولید و توسعه
- تغییرات مداوم مدیریتی در سطوح تصمیم‌گیری بخش، تحت تأثیر مؤلفه‌های غیرکارشناسی
- تعدد غیرمنطقی تأمین‌کنندگان تجهیزات فنی در بخش‌های مختلف شبکه و تحمیل هزینه‌های انطباق سیستم‌ها به منظور ایجاد یکپارچگی شبکه
- خلأ وجود مرجع تشخیص و ارزیابی فنی تولیدات داخلی تجهیزات شبکه و نامشخص بودن ساز و کار آن
- ضعف سیستم به‌آموزی و بازآموزی دوره‌های تخصصی در بخش
- محدودیت جذب نیروی انسانی متخصص در مناطق محروم و دورافتاده کشور و ناکارآمدی سیاست‌های موجود برای جذب و نگهداری نیروی انسانی
- اعمال شیوه‌های سنتی مدیریت
- آسیب‌پذیر بودن شرکت‌های فعال در بخش به دلیل فراهم‌نبودن بستر رقابت سالم
- فراهم‌نبودن زمینه واگذاری سهام شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی
- ناکارآمدی نظام فنی و اجرایی و اثرات نامطلوب آن در توسعه بخش
- اعمال سیاست واگذاری فرکانس به استفاده‌کننده نهایی به‌جای واگذاری سرویس
- عدم آمادگی شرکت‌های فعال دولتی برای پذیرش شرایط رقابتی و عدم تطبیق با مقررات اعلام شده از سوی نهاد تنظیم مقررات

- عدم اداره شرکت های دولتی بصورت بنگاه اقتصادی و مکلف بودن به ارائه خدمات اجباری (USO)
- حضور ضعیف شرکت های داخلی در عرصه فعالیت های منطقه ای و بین المللی برای توسعه فعالیت ها در داخل و خارج کشور
- عدم بکارگیری کلیه نیروهای موجود بخش علیرغم وجود تخصص، تجربه و تعهد کافی
- عدم شکل گیری مشارکت های شرکت های ایرانی با شرکت های توانمند خارجی برای حضور قابل قبول در عرصه بین المللی
- ناکارآمدی ضوابط و مقررات هدایتی و حمایتی برای صدور خدمات فنی و مهندسی بخش به خارج از کشور
- فقدان سازوکار کارآمد انتقال دانش و تجربیات نیروهای باتجربه به نیروهای جدید به دلیل عدم وجود نظام مستندسازی

ب- بیرونی

- تعرفه گذاری دولتی و عدم انعطاف و پویایی نظام تعرفه ای در خدمات مخابراتی کشور
- ناکارآمدی و ناکافی بودن و عدم ثبات مقررات و آیین نامه های مربوط به فعالیت های بخش های غیردولتی
- فقدان طرح های جامع شهری و مشکل طراحی و تأمین نیازهای ارتباطی در مناطق شهری

- ناکارآمدی ضوابط و مقررات و سازوکار برخورد با تخلفات رادیویی
- ناکارآمدی نظام هماهنگ پرداخت ها در جذب و حفظ نیروهای متخصص در بخش دولتی
- عدم تطابق نظام آموزشی کشور با نیازهای بخش در تأمین و تربیت نیروهای متخصص در زمینه ICT از نظر کمی و کیفی

۵-۱- نقش و جایگاه بخش در تحقق اهداف چشم‌انداز

به منظور دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده در افق چشم‌انداز بلندمدت توسعه کشور و نیل به آرمان‌های متعالی آن مبتنی بر توسعه یافتگی و کسب جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه و برخورداری از رفاه اجتماعی و امنیت ملی متکی بر رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، چشم‌انداز بلندمدت بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات عبارت است از:

«دست‌یافتن به جایگاه اول ارتباطات و فناوری اطلاعات در سطح منطقه با تعامل سازنده و مؤثر در ارتباطات بین‌الملل»

با تحقق این چشم‌انداز ویژگی‌های زیر حاصل خواهد شد:

- عرضه خدمات ارتباطی به روز شده
- دسترسی همگانی به ارتباطات استاندارد در هر زمان و هر مکان و با نرخ مناسب
- توسعه متکی بر حضور مطمئن بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) و مشارکت مردمی با شفافیت قوانین و مقررات و تعرفه‌ها
- جایگاه ممتاز منطقه‌ای در صدور خدمات فنی و مهندسی

- حضور مؤثر و نقش آفرین در مجامع و اتحادیه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
- توسعه مدیریت تحقیقات در بخش با رویکرد جهانی
- وجود سرمایه‌های انسانی با قابلیت و گسترده
- فراهم کردن امکانات مبادلات مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطح منطقه و بین‌المللی
- شبکه ارتباطی کارآمد و مؤثر در پاسخگویی به نیازهای ارتباطی کلیه بخش‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور
- دستیابی به زیرساختهای لازم ارتباطی و اطلاعاتی برای نیل به جامعه اطلاعاتی و انجام امور در محیط الکترونیکی
- کاهش شکاف دیجیتالی و گسترش فرصت‌های دیجیتالی
- رعایت حریم خصوصی افراد در برقراری ارتباطات

۶-۱- اهداف کلی و راهبردهای کلان توسعه بخش در تحقق چشم‌انداز بلندمدت

الف- اهداف کلان کیفی

اهداف کلان توسعه مخابرات عبارتند از:

- بهره‌مندی خانوارهای شهری و روستایی از خدمات پایه مخابراتی ارزان و استاندارد
- افزایش دسترسی به امکانات عمومی مخابراتی استاندارد
- توسعه کمی و کیفی خدمات مخابراتی استاندارد
- به روز شدن عرضه خدمات مخابراتی

- عرضه سرویس‌های متنوع و مورد نیاز متقاضیان بخش‌های مختلف کشور
- کسب جایگاه اول در منطقه در زمینه مخابرات

ب- راهبردهای کلان بخش

- بهبود بهره‌وری
- افزایش سهم بخش غیردولتی در توسعه ارتباطات و جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات جدید
- افزایش همکاری‌های منطقه‌ای و حضور مؤثر در اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی

- توسعه سرمایه‌های انسانی

- مشتری‌مداری و تضمین کیفیت خدمات
- ایجاد فضای رقابتی برای توسعه ارتباطات
- توسعه فرهنگ ارتباطات در سطح جامعه

۷-۱- اهداف کمی و سیاست‌های اجرایی بخش

الف- اهداف کمی

- تغییرات کمی شاخص‌ها در طول برنامه چهارم از سال پایه (۱۳۸۳) به سال پایانی (۱۳۸۸) به شرح ذیل است:
- افزایش ضریب نفوذ تلفن ثابت از ۲۶/۲۶ به حداقل ۵۰ درصد و یا به روز شدن واگذاری تلفن ثابت در شهرها و روستاهای با بیش از ۲۵۰ نفر جمعیت (به روز شدن در صورت عدم محدودیت زمانی برای ثبت نام)

- افزایش ضریب نفوذ تلفن سیار از ۷/۴۹ درصد به ۵۰ درصد و یا به روز شدن واگذاری تلفن همراه در کل کشور
- تأمین ارتباط برای نقاط خاص و ۹۰ درصد روستاهای فاقد ارتباط
- تأمین تلفن ثابت برای حداقل ۸۰ درصد خانوارهای روستاهای با بیش از ۲۵۰ نفر جمعیت
- افزایش سهم بخش غیردولتی از کل مشترکین تلفن ثابت و همراه کشور به ترتیب به حداقل ۱۰ درصد و ۵۰ درصد
- ایجاد دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات به ازای هر ۲۰ هزار نفر جمعیت شهری
- افزایش جاده‌های اصلی تحت پوشش تلفن سیار از ۱۰،۰۰۰ کیلومتر به میزان ۳۵،۰۰۰ کیلومتر
- افزایش متوسط میزان موفقیت مکالمات در شبکه تلفن ثابت از ۴۲ درصد به حداقل ۵۵ درصد
- افزایش متوسط میزان موفقیت مکالمات در شبکه تلفن همراه از ۳۵ درصد به حداقل ۵۵ درصد
- افزایش تنوع سرویس‌های واگذاری فرکانس از ۲ سرویس به حداقل ۱۷ سرویس
- افزایش ارتقای سطح بهره‌وری از طیف رادیویی به میزان ۲۵ درصد
- صدور پروانه ایجاد شبکه‌های پستی و مخابراتی برای حداقل ۱۱ نوع سرویس (به جز شبکه مادر زیرساخت) براساس توصیه‌های *ITU* (مثال: تلفن ثابت،

تلفن همراه، انتقال داده‌ها و ارتباطات ماهواره‌ای و سرویس‌های ارزش افزوده و شبکه‌های پستی)

- افزایش سهم بودجه آموزش تخصصی ICT به حداقل ۱٪ اعتبارات مصوب بخش و افزایش بودجه تحقیقات ICT به حداقل ۲٪ اعتبارات مصوب بخش
- دستیابی به ارزش صادرات خدمات فنی و مهندسی در بخش ICT به میزان حداقل ۱۰۰ میلیون یورو سالانه
- کاهش نسبت خرابی تلفن به ازای هر صد مشترک، به میزان سالانه ۵ درصد در طی برنامه
- افزایش پوشش شبکه تلفن همراه در بیش از ۸۰ درصد نقاط جمعیتی با بیش از ۵۰۰ نفر جمعیت
- افزایش کشورهای دارای ارتباط رومینگ از ۳۰ کشور به ۱۰۰ کشور
- توسعه شبکه ارتباطات زیرساخت با ایجاد حلقه‌های ارتباطی اصلی کشور با حداقل 40 Gb/s و شبکه‌های ارتباطی فرعی کشور با حداقل 10 Gb/s و شبکه‌های استانی با حداقل $2/5\text{ Gb/s}$
- ارتقاء رتبه ایران در بین کل کشورهای منطقه و جهان به ترتیب از ۸ و ۷۷ به ۳ و ۵۰
- اهداف کمی مخابرات به تفکیک سال‌های برنامه و به تفکیک استان در پیوست شماره (۲) درج شده است.

ب- سیاست‌ها و راهکارهای اجرایی

- تهیه طرح‌های جامع توسعه شبکه‌های ارتباطی با استفاده از مشاورین مجرب
- اجرای طرح‌های توسعه شبکه‌های مخابراتی ملی و استانی، به ویژه شبکه زیرساخت، در چارچوب طرح جامع مخابرات کشور (با رعایت اصول و ضوابط طرح‌های شماره گذاری و صورت حساب)
- طراحی شبکه‌های ارتباطی با رویکرد عرضه گسترده خدمات فناوری اطلاعات (از جمله ۴ سرویس اصلی)
- کاهش تصدی‌گری دولت در زمینه‌هایی که بخش‌های خصوصی و تعاونی توان عرضه آن را دارند، با حفظ حاکمیت دولت
- بازنگری و اصلاح ساختار بخش و آماده‌سازی شرکت‌های مخابراتی استان‌ها، شرکت ارتباطات سیار و شرکت فناوری اطلاعات برای واگذاری سهام آن‌ها
- اتصال شبکه مخابراتی کشور به کشورهای همجوار با استفاده از فیبر نوری، به منظور ترانزیت ترافیک و برقراری ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی و ایجاد *HUB* مخابراتی در کشور
- توسعه سرویس‌های مبتنی بر *IP* همزمان با مطالعه ضرورت و مراحل گذار به شبکه‌های نسل جدید *NGN*
- توسعه و تجهیز شبکه‌های هوشمند (*IN*) و عرضه سرویس‌های جدید (مانند *VPN*، سرویس‌های ۸۰۰ و ۹۰۰)
- توجه به استان‌های کمتر توسعه‌یافته و عرضه خدمات پایه در سطح کشور
- توجه به حقوق مشتری و مشتری‌مداری و عرضه خدمات به مشترکین به

صورت مکانیزه (سیستم مشتری مداری و صدور صورت حساب) با رعایت کیفیت سرویس در حد استانداردهای جهانی و فراهم نمودن امکان دریافت سرویس‌های مخابراتی از طریق شبکه‌های ارتباطی (پست الکترونیک - تلفن و...)

- عرضه صورت حساب به روز شده به مشتریان
- استفاده از تلفن‌های همگانی چند منظوره
- ایجاد سیستم تضمین کیفیت ارائه خدمات
- ایجاد و توسعه نظام فنی و اجرایی با تأکید بر واگذاری فعالیت‌های بخش به شرکتهای پیمانکاری عمومی
- ایجاد مدیریت یکپارچه شبکه زیرساخت مخابراتی کشور توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با ملحوظ داشتن کلیه امکانات زیرساختی مخابراتی سایر دستگاهها
- افزایش سهم سرمایه‌گذاری بخش‌های غیر دولتی از کل سرمایه‌گذاری در بخش
- افزایش سهم بخش از کل اشتغال
- افزایش بهره‌وری کل عوامل، سرمایه و نیروی انسانی در بخش
- جذب، حفظ و حمایت از نیروهای متخصص داخلی و متخصصین ایرانی خارج از کشور
- تدوین و روزآمد کردن قوانین و مقررات مناسب برای تسهیل سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در زمینه خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات

- تعیین نرخ عرضه خدمات پایه مخابراتی در نظام قیمت‌گذاری و اخذ مصوبه‌های مربوطه از شورای اقتصاد
- اصلاح نظام قیمت‌گذاری خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات جهت ارتقای نرخ بازدهی سرمایه‌گذاری در بخش با رعایت حقوق مشتریان و شرایط بازار توسط نهاد تنظیم مقررات
- اعمال سیاست‌های تشویق و هدایت تولید کنندگان به منظور ایجاد شرکت‌های مشارکتی و ارتقاء سطح دانش فنی و فناوری آنها برای تولید تجهیزات استاندارد در ابعاد گسترده و مورد نیاز کشور و صدور خدمات فنی و مهندسی آنها به بازارهای جهانی
- حمایت از شرکتهای عرضه کننده خدمات و اپراتورهای داخلی به منظور افزایش توانمندی آنان برای حضور و افزایش سهم کشور از بازارهای جهانی
- حمایت مؤثر مادی و معنوی از تولید داخلی نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای امنیت و پالایش شبکه و رمزنگاری
- تولید و عرضه اطلاعات ترافیکی توسط شرکت‌ها جهت برقراری روابط مالی اقتصادی بین شرکت‌ها براساس ضوابط سازمان تنظیم مقررات
- اولویت‌دهی به انجام تحقیقات کاربردی و راهبردی و توجه به تحقیقات بنیادی در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور
- اعمال سیاست صدور مجوز فرکانس به عرضه کنندگان سرویس به جای بهره‌برداران نهایی
- لحاظ نمودن توجهات اقتصادی در فرآیند صدور مجوز فرکانس

- تدوین ضوابط و معیارهای فنی به منظور ضابطه‌مند کردن فرآیند صدور مجوز فرکانس در تمامی سرویس‌های رادیویی
- برنامه‌ریزی و اجرای آموزش‌های تخصصی بدو و حین خدمت با استفاده از فناوری‌های نوین
- تفکیک محدوده و مرز فعالیت‌های اقتصادی از فعالیت‌های غیراقتصادی حاکمیتی و تامین هزینه‌های فعالیت‌های اخیر با روش‌های جبرانی
- پیاده‌سازی سیستم حسابداری مبتنی بر قیمت تمام شده در کلیه شرکت‌های مخابراتی دولتی و غیردولتی
- استفاده از مرکز تحقیقات مخابرات ایران بعنوان مشاور مادر در توسعه برنامه چهارم ICT و مرجع اعلام رسمی توانمندی‌ها و نیازهای فنی و تجهیزاتی و تایید نمونه فنی (Type Approval) و تدوین استانداردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات و انجام اصلاحات ساختاری مورد نیاز
- بکارگیری مرکز تحقیقات مخابرات ایران به عنوان مشاور مادر در هدایت طرح‌های توسعه منطبق با برنامه چهارم توسعه کشور

۸-۱- اقدامات مهم و اساسی

- تدوین مقررات و آیین‌نامه‌های اجرایی برای آزادسازی و خصوصی‌سازی و رفع انحصار دولتی از فعالیت‌های بخش با هدف تحقق فضای رقابتی
- تنظیم تعرفه‌های اتصال متقابل شبکه‌های ارتباطی (Interconnection) بین شرکت‌های فعال در بخش

- ورود شرکت‌های تحت پوشش شرکت مادر تخصصی مخابرات ایران به بازار بورس
- ایجاد مدیریت یکپارچه و اجرای همگون شبکه‌های ارتباطی
- ایجاد مدیریت روزآمد امنیت شبکه‌های ارتباطی
- تدوین و اعمال مقررات، استانداردها و ضوابط در سرویس‌های رادیویی (در مراحل صدور مجوز، نظارت و استفاده از طیف)
- بهنگام‌سازی جدول ملی تخصیص طیف امواج رادیویی کشور
- تدوین قانون جامع ارتباطات کشور
- طراحی نظام تعرفه‌های خدمات ارتباطی
- پیاده‌سازی سیستم‌های عمومی و اختصاصی یکپارچه مکانیزه برای بخش مخابرات
- تهیه طرح جامع آموزش
- تهیه طرح جامع تحقیقات
- استقرار نظام کنترل کیفیت خدمات و سنجش رضایت مشتری
- اصلاح قوانین موجود و آئین‌نامه‌های مرتبط در زمینه الزام به حفظ زیرساخت‌های ملی و تعمیم آن به شبکه فیبر نوری کشور

۲- زیربخش پست

۲-۱- وظایف، ویژگی‌ها و ساختار کلی بخش

۲-۱-۱- وظایف

- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان و هدایت و نظارت بر شبکه‌های پستی و پست بانک، حمل و نقل هوایی پست و مخابرات و منطقه ویژه اقتصادی پیام
- ایجاد، نگهداری، بهره‌برداری و توسعه شبکه مادرپستی
- نظارت کلان بر فعالیت‌های بخش غیردولتی در امور مربوط به پست، پست بانک و خدمات هوایی پست و مخابرات (پیام) و منطقه ویژه اقتصادی
- تصویب سیاست‌ها و هدایت امور مربوط به طرح و چاپ و انتشار تمبر و اوراق بهادار پستی و صدور اجازه ورود و استفاده و ساخت ماشین‌های نقش تمبر و اعمال نظارت بر کلیه امور مربوط به آن
- فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش‌های تعاونی و خصوصی و صدور مجوز تاسیس و بهره‌برداری واحدهای عرضه خدمات پستی
- شناخت و تامین نیازهای پستی جامعه
- صدور مجوز تاسیس و بهره‌برداری واحدهای عرضه خدمات پستی، پست بانک، حمل و نقل هوایی پست و مخابرات و تاسیس واحدهای اقتصادی در منطقه ویژه اقتصادی پیام
- تهیه و اجرای برنامه‌های جامع و نظارت بر چگونگی عرضه خدمات در بخش
- تنظیم و حفظ رابطه با اتحادیه‌های جهانی و منطقه‌ای پستی و شرکت در

مجامع و اتحادیه‌های مذکور

- تاسیس، تجهیز و توسعه واحدهای عرضه خدمات در بخش
- ایجاد هاب پستی
- ایجاد و به هنگام سازی اطلاعات کد ده رقمی اماکن شهری و روستائی

۲-۱-۲- ویرگی ها

- فراگیری، جامعیت، استمرار و امنیت خدمات که وجود یک شبکه گسترده، در دسترس و مطمئن را ایجاد می‌نماید.
- اتکای پست به استفاده وسیع از نیروی انسانی و اشتغال‌زایی
- زود بازده بودن سرمایه‌گذاری در خدمات جدید پستی

۲-۱-۳- ساختار

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات متولی امور حاکمیتی و سیاستگذاری و سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، مسئول امور تنظیم مقررات در پست می‌باشند. در امور تصدی در حال حاضر دو بخش دولتی و غیردولتی حضور دارند. شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، شرکت پست بانک و شرکت خدمات هوایی پست و مخابرات (پیام)، امور تصدی بخش پست را انجام می‌دهند. در برنامه چهارم توسعه مقرر است از چهار مرحله فعالیت عمده پستی (قبول، تجزیه، رهسپاری و توزیع)، فعالیت «قبول و رهسپاری» به بخش غیردولتی واگذار شود ضمن عدم گسترش باجه‌های قبول دولتی، باجه‌های فعلی که توسط شرکت پست اداره می‌شود نیز به تدریج، به بخش غیردولتی انتقال یابد.

فعالیت توزیع در حال حاضر کاملاً توسط دولت انجام می‌شود و بطور طبیعی در انحصار پست است ولی هیچ قانون مصوبی در مورد ادامه این انحصار وجود ندارد. در حال حاضر (پایان برنامه سوم توسعه) تعدادی شرکت غیردولتی داخلی و خارجی در زمینه عرضه خدمات پستی از مرحله قبول تا توزیع شامل امانات پستی، نامه‌ها و مرسولات داخله و خارجه فعالیت می‌نمایند ولی هیچیک بعنوان شرکت‌های مستقل و رقیب شرکت پست دولتی، مجوز فعالیت پستی ندارند. در قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ایجاد شبکه‌های مستقل پستی (بطور موازی با شرکت پست دولتی) مورد توجه قرار گرفته است.

۲-۲- وضعیت بخش در رابطه با مضامین دوازده‌گانه برنامه چهارم توسعه

۲-۲-۱- رشد اقتصادی سریع، مستمر و پایدار

- تسهیل و تسریع ارتباط میان تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان
- افزایش بهره‌وری ملی و کاهش هزینه‌ها
- ایجاد فرصت‌های شغلی جدید
- ایجاد منابع مالی قابل توجه با جذب پس اندازهای کوچک و پراکنده

۲-۲-۲- توسعه مبتنی بر دانایی

- اطلاع‌رسانی از طریق توزیع نشریات و کتب

۲-۲-۳- تعامل فعال با اقتصاد جهانی

- همکاری و ارتباط مستقیم و غیرمستقیم با کشورها و اتحادیه‌های جهانی و منطقه‌ای

- افزایش قابل توجه مبادلات و ترانزیت محمولات و مرسولات پستی با ایجاد *HUB* پستی منطقه در کشور
- همکاری با سایر کشورها در امور خدمات فنی و مهندسی بخش در زمینه کدگذاری، شبکه‌سازی و قیمت تمام‌شده و نیز پست لجستیک و کوریر
- حضور در عرصه بین‌المللی و عرضه انواع خدمات پستی
- جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی
- همکاری و مشارکت با شرکت‌های بین‌المللی پستی

۲-۲-۴- رقابت‌پذیر کردن اقتصاد

- رقابتی نمودن عرضه کالا و خدمات با ایجاد تسهیلات ارتباطی و مبادلاتی
- ایجاد زمینه، فرصت‌ها و موقعیت‌های برابر ارتباطی برای شروع و استمرار فعالیت واحدهای اقتصادی در داخل و خارج کشور با ایجاد خدمات جدید پستی از جمله خدمات پیشتاز، ترکیبی و لجستیک

۲-۲-۵- ارتقای امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

- ایجاد زمینه و فرصت‌های برابر برای برخورداری آحاد شهروندان از خدمات مختلف
- تضمین عرضه سرویس پستی جهانی به خصوص در مناطق غیربرخوردار

۲-۲-۶- امنیت ملی

- حفظ حریم اشخاص در ارتباطات پستی

۷-۲-۲- ارتقای سلامت و بهبود کیفیت زندگی

- کاهش هزینه‌ها و افزایش اوقات فراغت آحاد جامعه با برخورداری از تسهیلات خدمات پستی و کارت‌های اعتباری (پست بانکی)

۸-۲-۲- حفظ محیط زیست

- کاهش آلودگی‌های محیطی با کاهش مراجعات حضوری و خود پستی‌گری

۹-۲-۲- توسعه فرهنگی

- توزیع مرسولات، جراید، مطبوعات و انواع کتب در سطح ملی و بین‌المللی
- چاپ و انتشار انواع تمبر مفاخر، مشاهیر، مناسبت‌های ملی و مذهبی و جاذبه‌های طبیعی

۱۰-۲-۲- کارآمد کردن اداره امور کشور

- جایگزینی شیوه مکاتبه به جای مراجعه و برقراری ارتباط بین بخش‌های مختلف جامعه
- همکاری در شکل‌گیری دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان "پیشخوان دولت" با کمک سایر نهادهای دولتی
- تسهیل و تسریع انجام امور با استفاده از کارت‌های اعتباری و هوشمند

۱۱-۲-۲- توسعه قضایی

- تسهیل و تسریع در توزیع پستی ابلاغیه‌ها، اخطاریه‌ها و احکام قضایی
- کاهش زمینه بروز فسادهای اداری ناشی از ارتباط مستقیم ارباب رجوع و

متصدیان امور

۳-۲- امکانات، قابلیت‌ها، محدودیت‌ها و تنگناها

۳-۲-۱- امکانات و قابلیت‌ها

الف - درونی

- قابلیت ایجاد فرصت‌های شغلی از طریق سرمایه‌گذاری در فعالیتهای پستی
- ایجاد فضای رقابتی در فعالیتهای پستی
- وجود شبکه گسترده حمل و نقل پستی در سطح کشور و دارا بودن بیش از ۲۵۰۰۰ نقطه تماس برای ارائه خدمات پستی در اقصی نقاط کشور
- قابلیت ارائه خدمات مالی و بانکی در محل
- امکان ارائه خدمات ترکیبی پستی- بانکی
- امکان تجهیز منابع از فعالیتهای خرده بانکداری و هدایت آن برای سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در بخش‌های مختلف
- راه‌اندازی و شکل‌گیری نهاد تنظیم مقررات پستی
- سابقه فعالیتهای پستی در کشور بعنوان یکی از اولین کشورهای عضو

UPU

- وجود امکانات حمل و نقل هوایی و فرودگاه مستقل و منطقه ویژه اقتصادی

ب- بیرونی

- وجود ترافیک بالقوه پستی و بازار پستی مناسب در جامعه
- موقعیت مناسب جغرافیایی کشور در زمینه ترانزیت محمولات پستی

- وجود شبکه جهانی پست (*Post net*) و امکان استفاده از خدمات آن به منظور ردیابی خدمات پست مالی در سطح بین‌المللی

۲-۲-۳- محدودیت‌ها و تنگناها

الف- درونی

- مشکل جذب و نگهداری نیروی متخصص بویژه در مناطق غیربرخوردار
- عدم کفایت پرداخت‌ها برای تأمین امور معیشتی و رفاهی کارکنان
- کیفیت نامناسب عرضه خدمات پست نسبت به استانداردهای جهانی
- کمبود امکانات و تجهیزات برای انجام آموزش‌های فنی و تخصصی
- فعال نبودن ساز و کار تنظیم مقررات در بخش پست
- وجود ساختار سازمانی وظیفه‌گرا به جای ساختاری منعطف و فرآیندگرا
- تغییرات مداوم مدیران ارشد و مامور بودن آنها از سایر بخش‌ها
- فرسوده و قدیمی بودن بخش عمده‌ای از امکانات و تجهیزات پستی
- ناکارآمدی ساز و کار مربوط به استقرار پست در مبادی ورودی و خروجی کشور از جمله فرودگاه‌ها، بنادر و مناطق آزاد تجاری
- ناکافی بودن سرمایه‌گذاری در پست (اعم از دولتی و غیردولتی)
- عرضه خدمات پست بانکی محدود، ناکارآمد با کیفیت پایین و سنتی
- ناکافی بودن زیرساخت‌های مطمئن اطلاعاتی و ضعف استفاده از امکانات و قابلیت‌های فناوری اطلاعات
- فاصله زیاد فناوری مورد استفاده در عرضه خدمات پستی با فناوری‌های روز

ب- بیرونی

- تحمیل عرضه خدمات پایه با تعرفه‌های تکلیفی
- تأخیر در تدوین، تصویب و اجرای قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌ها (از جمله اساسنامه شرکت مادر تخصصی پست ج.ا.ایران)
- اعمال تعرفه‌های تکلیفی در مورد خدمات متعارف پستی و به تبع آن غیراقتصادی بودن فعالیت های پستی
- ناکافی بودن سیاست‌های حمایتی برای حضور بخش خصوصی و تعاونی و عدم الزام به اجرای آن‌ها
- عدم استقبال بخش غیردولتی از عرضه خدمات در نقاط کم جمعیت، روستایی و غیربرخوردار بدلیل غیراقتصادی بودن فعالیت در آنها
- نگرش صرفاً اجتماعی به مقوله پست و خلاء نگرش اقتصادی برنامه ریزان و تصمیم گیران
- آشنایی محدود آحاد جامعه با خدمات و تسهیلات پستی
- قانونمند نبودن فعالیت بنگاه‌های غیردولتی پستی داخلی و خارجی
- وجود تبعیض در برخورد با شرکت‌های فعال در بخش پست

۴-۲- نقش و جایگاه بخش در تحقق اهداف چشم‌انداز

در راستای تحقق اهداف چشم‌انداز بلندمدت توسعه کشور، چشم‌انداز بخش پست به صورت زیر تعریف شده است:

”برخورداری آحاد جامعه از خدمات پستی و پست بانکی رقابتی، با کیفیت، و استاندارد و مبتنی بر فناوری پیشرفته و افزایش سهم کشور از بازار جهانی ارتباطات پستی“

۲-۵- اهداف کلی و راهبردهای کلان توسعه بخش در تحقق چشم‌انداز بلندمدت

الف- اهداف کلی

- افزایش دسترسی عمومی به خدمات پایه پستی و مالی استاندارد
- توسعه خدمات خرده بانکداری
- ارتقای کیفیت خدمات در حد استاندارد (امنیت - سرعت - دقت)
- افزایش سهم کشور از بازار جهانی ارتباطات پستی
- عرضه خدمات نوین پستی
- تثبیت نقش موثر کشور در ترانزیت محمولات پستی منطقه و بین‌المللی

ب- راهبردهای کلان

- همگامی با تحولات پستی جهانی
- افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در پست
- بهره‌برداری از فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی در عرضه خدمات
- توسعه رقابت پذیری و ایجاد شرکت‌های مستقل و موازی پستی در زمینه جابجایی مرسولات بیش از ۲۵۰ گرم
- توسعه سرمایه‌های انسانی
- توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
- افزایش بهره‌وری
- ایجاد هاب پستی منطقه در کشور
- توسعه تحقیقات و پژوهش به منظور ایجاد تنوع و ارتقاء کیفیت و کمیت عرضه خدمات

۶-۲- اهداف کمی و سیاست‌های اجرایی بخش

الف- اهداف کمی

تغییرات اهداف کمی پست از سال پایه (۱۳۸۳) به سال پایان برنامه (۱۳۸۸) به

شرح زیر است:

- ایجاد هاب پستی منطقه در کشور
- دستیابی به سرانه مرسوله پستی از میزان ۸ مرسوله به میزان ۲۱ مرسوله
- بهبود پوشش مساحتی هر واحد پستی از میزان ۱۷۳ کیلومتر مربع به ۱۰۰ کیلومتر مربع
- افزایش تعداد مرسوله پستی از میزان ۵۴۰ میلیون مرسوله به میزان ۱۵۰۰ میلیون مرسوله و افزایش سهم خدمات جدید حداقل به میزان ۵۰ درصد کل مرسولات
- عرضه خدمات پستی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات شهری (ICT) (دفاتر خدمات ارتباطی شهری) از میزان ۸۹۴ واحد به میزان حداقل ۲۵۰۰ واحد شهری
- عرضه خدمات پست بانکی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات شهری (ICT) (دفاتر خدمات ارتباطی شهری) از میزان ۱۸۸ واحد به میزان حداقل ۲۵۰۰ واحد شهری
- عرضه خدمات پستی و پست بانکی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی در حداقل ۱۰۰۰۰ نقطه روستایی
- ایجاد حساب‌های پس‌انداز به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت از میزان ۱۴/۸ حساب

- به میزان حداقل ۴۰ حساب
- افزایش تراکنش (نقل و انتقال وجوه) از میزان ۲۸ میلیون فقره به میزان حداقل ۱۰۰ میلیون فقره
- افزایش مانده حساب‌ها از میزان ۴۸۴ میلیارد ریال به میزان حداقل ۲۰۰۰ میلیارد ریال
- کاهش میزان ضایعات مرسولات ثابتی به میزان ۵۰ درصد نسبت به سال پایه
- بهبود میزان رضایتمندی مشتریان از آرایه خدمات پستی تا میزان ۹۰ درصد
- کاهش زمان سیر مرسولات پستی عادی (بین مراکز استان‌ها) به طوری که در سال پایان برنامه زمان سیر ۹۰ درصد مرسولات از $D+3$ روز به $D+2$ روز کاهش یابد.
- افزایش متوسط تعداد مرسوله به ازای هر واحد پستی از میزان ۵۴۸۰۰ مرسوله به میزان حداقل ۹۰۷۴۷ مرسوله
- افزایش تعداد مرسوله به ازای یک کارمند از میزان ۳۵۲۲۷ مرسوله به میزان حداقل ۴۸۳۷۹ مرسوله
- نسبت سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی به کل سرمایه‌گذاری بخش در طی برنامه به میزان حداقل ۴۰ درصد
- افزایش سهم مرسولات پستی کشور از کل مرسولات پستی جهان از میزان ۰/۱۴ درصد به میزان حداقل ۰/۳۰ درصد
- افزایش میزان حمل محمولات هوایی از میزان ۱۷۲۶۵ هزارتن- کیلومتر به میزان حداقل ۳۴۶۰۰ هزارتن- کیلومتر

- افزایش عرضه خدمات فرودگاهی از ۱۰۷۶ نشست و برخاست هواپیما به ۲۰۰۰ مورد

- افزایش میزان جابجایی مرسولات و محمولات توسط HUB پستی (ترانزیت) از میزان ۷۳۶۶ هزارتن - کیلومتر به میزان حداقل ۱۷۱۰۰ هزارتن - کیلومتر

اهداف کمی پست به تفکیک سال های برنامه در جدول پیوست شماره (۳) درج شده است.

ب- سیاست‌های اجرایی

- واگذاری فعالیت‌های قبول و رهسپاری شرکت پست به بخش های خصوصی و تعاونی و تمرکز فعالیت‌های آماده‌سازی و توزیع در مراکز اصلی پستی مستقر در مرکز استان‌ها و شهرستان‌ها
- ایجاد اپراتور غیردولتی پست با رعایت قوانین و مقررات
- تحقق "پیشخوان دولت" در دفاتر خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات به منظور عرضه خدمات مورد نیاز شهروندان (از جمله عرضه خدمات پستی، پست بانکی، مخابراتی و فناوری اطلاعات و سایر خدمات دستگاه های دولتی)
- ایجاد تنوع در خدمات بخش حسب نیاز مشتری با تأکید بر نگرش اقتصادی فعالیت‌ها
- بهبود بهره‌وری، اثربخشی و کارایی در عرضه خدمات بخش
- توجه به مناطق غیر برخوردار و روستایی و تعیین تعرفه‌ها و تضمین عرضه خدمات پایه و تامین منابع آن از محل منابع عمومی

- بکارگیری فناوری‌های نوین به منظور بهبود فرآیندها و تحقق اصل مشتری‌مداری
- اصلاح ساختار سازمان و تشکیلات بخش پست و مطالعه و بررسی موضوع ایجاد شرکت‌های منطقه‌ای و یا تخصصی
- پشتیبانی از بخش خصوصی و تعاونی در عرضه خدمات پستی و پست بانکی
- بازنگاری و بهینه‌سازی رویه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های پستی در راستای اجرای الزامات سیستم مدیریت کیفیت
- پاسخگویی و اطلاع‌رسانی به مشتریان با بهره‌برداری از فناوری‌های نوین و سامانه‌های الکترونیکی
- تقویت ارتباطات پستی بین‌المللی از طریق گسترش همکاری‌های دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی
- ارتقای دانش و فرهنگ استفاده از خدمات پستی و پست بانکی
- تنوع در شکل، محتوی و مضامین تمبر به عنوان یک کالای فرهنگی و اقتصادی ملی و بین‌المللی و افزایش در تولید آن
- گسترش خدمات خرده بانکداری به‌ویژه در مناطق غیربرخوردار و روستایی
- یکپارچه‌سازی و استاندارد نمودن خدمات پستی و پست بانکی
- استفاده موثر از امکان عرضه کارت‌های اعتباری و کارت‌های هوشمند
- ایجاد و توسعه *HUB* پستی به منظور ترانزیت کالا و محمولات پستی
- توسعه منطقه ویژه اقتصادی پیام با مشارکت بخش‌های خصوصی و تعاونی با تاکید بر هاب پستی

- عدم ایجاد دفاتر اختصاصی برای عرضه هر یک از خدمات پستی و پست بانک و تجمیع آنها در دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات
- گسترش کد ده رقمی و بکارگیری آن در فعالیت های اقتصادی، اجتماعی

۷-۲- اقدامات مهم و اساسی

- راه اندازی و شکل گیری نهاد تنظیم مقررات پستی در چارچوب سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی تا پایان سال اول برنامه
- تهیه طرح جامع توسعه پست کشور تا پایان سال اول برنامه
- عرضه خدمات کارت های اعتباری و هوشمند الکترونیک
- بهنگام سازی، تقویت و توسعه بانک اطلاعات کد پستی به عنوان یگانه نظام اطلاعات نشانی های کشور و پلاک کوبی کد ده رقمی اماکن شهری و روستائی با همکاری دستگاه های اجرائی
- ساماندهی شرکت های بخش پست در قالب شرکت مادر تخصصی پست ج.ا.ایران و شرکت های تابعه
- ایجاد و راه اندازی *HUB* پستی تا پایان سال دوم برنامه
- توسعه عرضه خدمات پست در دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات در مناطق شهری و روستایی
- مطالعه و راه اندازی خدمات نوین پستی از جمله پست ترکیبی و پست لجستیک
- تدوین و اجرای سازوکار مناسب به منظور استقرار پست و پست بانک در مبادی ورودی و خروجی کشور از جمله فرودگاه ها، بنادر و مناطق آزاد تجاری با

هماهنگی سایر دستگاه‌های ذی‌ربط

- ایجاد هماهنگی و فراهم کردن زمینه‌های لازم برای عرضه خدمات دولتی در دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان پیشخوان دولت
- ایجاد سیستم مدیریت ارتباط با مشتری (CRM)
- استقرار نهاد تنظیم مقررات پستی
- بازنگری در قوانین، آئین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های پستی در راستای اجرای الزامات قانون برنامه چهارم
- ایجاد نظام تعرفه‌های پستی منعطف، مبتنی بر قیمت تمام شده و نظام عرضه و تقاضای بازار ارتباطات پستی
- ساماندهی توزیع مرسولات پستی از طریق هماهنگی با دستگاه‌های ذی‌ربط جهت نصب صندوق‌های پستی در ورودی اماکن
- استقرار نظام کنترل کیفیت فعالیت و سنجش رضایت مشتری
- اصلاح ساختار بخش پست و ملحوظ نمودن وظایف به هنگام سازی اطلاعات و عرضه خدمات کد پستی ده رقمی به متقاضیان

۳- زیربخش فناوری اطلاعات

فناوری اطلاعات شامل حوزه‌های کاربردی و حوزه‌های زیرساختی به شرح زیر می‌باشد:

الف- حوزه‌های محوری عبارتند از:

- دولت الکترونیکی
- فراگیری الکترونیکی
- کسب و کار الکترونیکی
- سلامت الکترونیکی

ب- حوزه‌های زیرساختی عبارتند از:

- زیرساخت‌های ارتباطی
- زیرساخت‌های قانونی و حقوقی
- نظام فنی- اجرایی و مهندسی
- امنیت فضای تبادل اطلاعات
- زیرساخت‌های فرهنگی-اجتماعی
- زیرساخت‌های اطلاعاتی از قبیل:

- مرکز داده اینترنتی (IDC)

- کارت هوشمند

- سیستم تشخیص و تأیید هویت (CA/PKI)^۱

^۱ Certification Authority

- سیستم اطلاعات جغرافیائی (GIS)^۱

- منظومه ملی اطلاعات محور

سند حاضر به عنوان سند ملی توسعه فناوری اطلاعات، وضعیت کلان فناوری اطلاعات در رابطه با مضامین دوازده گانه برنامه چهارم، اهداف کلی و راهبردهای کلان توسعه بخش را در تحقق چشم انداز تبیین می نماید. با توجه به قانون برنامه چهارم (ماده ۱۵۵) لازم است سندهای توسعه برای هر یک از حوزه های فوق در چارچوب نظام ملی فناوری اطلاعات و با هماهنگی و همکاری دستگاه های ذیربط توسط شورای عالی فناوری اطلاعات تهیه شده که پس از تصویب در هیأت محترم دولت جهت اجرا به دستگاه های مسئول ابلاغ خواهد شد.

به منظور ساماندهی امور فناوری اطلاعات در کشور چنانچه اسنادی قبلاً (قبل از تصویب این سند) مصوب شده باشد لازم است توسط شورای عالی فناوری اطلاعات مورد بازنگری قرار گیرد.

۳-۱- وظایف، ویژگی ها و ساختار کلی بخش

۳-۱-۱- وظایف

حوزه فناوری اطلاعات شامل امور سیاستگذاری، زیرساخت ها و کاربردها می باشد. بر این اساس و با توجه به قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وظیفه سیاستگذاری بر عهده شورای عالی فناوری اطلاعات و نیز تامین زیرساخت های لازم بر عهده وزارت یاد شده می باشد و کاربردهای مختلف فناوری

^۱-Geographical Information System

اطلاعات از جمله دولت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی، فراگیری الکترونیکی و سلامت الکترونیکی نیز که از امور فرابخشی به شمار می‌آید، هر یک متولی یا متولیان خاص خود را داراست که توسط شورای عالی فناوری اطلاعات تعیین خواهد شد. تحقق هر یک از کاربردهای مذکور نیازمند به توسعه زیرساخت‌های لازم از جمله زیر ساخت‌های ارتباطی، امنیتی، حقوقی، قضایی، فنی و اجرائی مناسب است که تامین آنها بر عهده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های مسئول می‌باشد.

۳-۱-۲- ویژگی‌ها

مهم‌ترین ویژگی فناوری اطلاعات فرابخشی بودن آن است بطوری که تمامی ابعاد زندگی را تحت تاثیر قرار داده است لذا لازمست همه بخش‌های سیاستگذاری - تنظیم مقررات، ایجاد زیرساخت و توسعه کاربردها (خدمات) با هماهنگی یکدیگر، شرایط و زمینه بهره‌مندی از مزایا و قابلیت‌های این فناوری را فراهم نموده و در جهت توسعه آن گام بردارند و شورای عالی فناوری اطلاعات متولی ایجاد این هماهنگی است.

۳-۱-۳- ساختار

بر اساس قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مسئولیت اصلی در حوزه فناوری اطلاعات بر عهده شورای عالی فناوری اطلاعات می‌باشد. شورای عالی فناوری اطلاعات وظیفه سیاستگذاری و تدوین راهبردهای ملی در قلمرو فناوری اطلاعات و همچنین تدوین برنامه‌های بلندمدت و میان مدت برای پژوهش‌های بنیادی و کاربردی (به ویژه پژوهش‌های محصول‌گرا و بر اساس تقاضای

بازار) در قلمرو فناوری اطلاعات را برعهده دارد. هم چنین تدوین نظام جامع فناوری اطلاعات و تعیین وظایف بخش های مختلف کشور از وظایف این شورا است. تا پایان برنامه سوم توسعه، علاوه بر شورای عالی فناوری اطلاعات، شورای عالی اطلاع‌رسانی، شورای عالی انفورماتیک و شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات نیز در این حوزه فعالیت می‌کردند و در مواردی شرح وظایف مشابه با شورای عالی فناوری اطلاعات داشتند که باعث شکل‌گیری مراجع متعدد تصمیم‌گیری شده بود. بر اساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی (در سال ۱۳۸۴)، تبیین وظایف شورای عالی اطلاع‌رسانی مورد توجه قرار گرفته و مرزها مشخص شد. همچنین دستگاه‌های دولتی فعال در سایر بخش‌ها نیز متناسب با کاربردهای مختلف فناوری اطلاعات در این حوزه حضور دارند.

۳-۲- وضعیت بخش در رابطه با مضامین دوازده‌گانه برنامه چهارم توسعه

۳-۲-۱- رشد اقتصادی سریع، مستمر و پایدار

- ایجاد هم‌افزایی (*synergy*) در بخش‌های مرتبط با اقتصاد
- ایجاد شبکه‌های قوی اجتماعی و اقتصادی با ارتقای ارتباط و تبادل اطلاعات
- ایجاد فرصت‌های شغلی جدید برای متخصصین این رشته
- جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی در فناوری اطلاعات به علت بالا بودن نرخ بازگشت سرمایه
- افزایش شفافیت مبادلات تجاری از طریق رواج کسب و کار الکترونیکی
- تسهیل در ارتباطات و تبادل اطلاعات بخش‌های اقتصادی و افزایش رونق

اقتصادی

- افزایش بهره‌وری ملی و کاهش اتلاف منابع

۳-۲-۲- توسعه مبتنی بر دانایی

- تسهیل و تسریع در تولید، انتقال و دسترسی به اطلاعات و دانش در امر تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی
- ارتقاء دانش عمومی و تخصصی جامعه

۳-۲-۳- تعامل با اقتصاد جهانی

- اقتصادی شدن تبادل محصولات و خدمات به‌ویژه در زمینه نرم‌افزار
- فراهم شدن زمینه‌های افزایش همکاری‌های اقتصادی کشورها با یکدیگر
- حضور در بازار جهانی و افزایش سهم کشور از بازار
- فراهم کردن زمینه‌های تعامل شرکت‌های ایرانی با شرکت‌های بزرگ

بین‌المللی

۳-۲-۴- رقابت‌پذیر کردن اقتصاد

- سهولت ورود به بازارهای جهانی
- ایجاد فرصت‌های برابر تجاری و اقتصادی با فراهم کردن بسترهای اطلاعاتی

۳-۲-۵- ارتقای امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

- ایجاد فرصت‌های برابر استفاده از خدمات برای آحاد جامعه و افزایش میزان برخورداری مناطق محروم

- افزایش رفاه اجتماعی از طریق عرضه خدمات و کاهش نرخ بیکاری
- کاهش ضایعات و اتلاف منابع انسانی و مادی در هنگام بروز بلایای طبیعی و بحران‌ها
- شکل‌گیری رویکردهای نوین به مقوله حفظ امنیت انسانی و حریم خصوصی افراد
- فراهم آوردن زیرساخت عرضه گسترده و فراگیر خدمات جدید نظیر دولت الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی، فراگیری الکترونیکی و سلامت الکترونیکی در سراسر کشور

۳-۲-۶- امنیت ملی

- توسعه اطلاع‌رسانی و آگاهی از وقایع و رخدادها
- تحول بنیادین در تعریف و شیوه‌های تامین امنیت ملی

۳-۲-۷- ارتقای سلامت و بهبود کیفیت زندگی

- بهبود روش‌های مدیریت و عرضه خدمات بهداشتی، درمانی و توان بخشی به عموم مردم با بهره‌گیری از سلامت الکترونیکی
- توسعه خدمات توانبخشی و تسهیل در ارتباط متقابل محیط با افراد ناتوان مانند سالخورده‌گان یا معلولان جسمی و ذهنی

۳-۲-۸- حفظ محیط زیست

- تحول در روش‌های مدیریت، ثبت و کنترل اطلاعات، وقایع و بحران‌های زیست محیطی

- کاهش تخریب‌های زیست محیطی بر اثر کاهش مراجعات و سفرهای غیر ضروری

- کنترل و مراقبت از زیست محیط ها و جلوگیری از تخریب و آسیب به آنها با اقدامات پیشگیرانه

۳-۲-۹- توسعه فرهنگی

- سهولت توسعه و ترویج فرهنگ ملی و اسلامی از طریق تسهیل ارتباطات اجتماعی و تبادل اطلاعات

- انتقال آسان و کم‌هزینه دانش و تجربیات

- کاهش هزینه‌های آموزش با بکارگیری روش‌های جدید و حذف قید زمان و مکان از فرآیندهای آموزشی

۳-۲-۱۰- کارآمد کردن اداره امور کشور

- ایجاد پورتال ملی به منظور کاهش بوروکراسی، تجمیع و تسهیل عرضه خدمات دولتی

- تسهیل در مدیریت و تسریع در اخذ تصمیمات ملی

- کاهش هزینه‌های ملی و افزایش صرفه‌جویی ملی

- افزایش مشارکت مردمی از طریق تسهیل در کسب و جمع‌آوری اطلاعات از شهروندان، بخش خصوصی و نهادهای حکومتی

۳-۲-۱۱- توسعه قضایی

- کاهش زمان دادرسی از طریق کاهش بوروکراسی قضایی و مراجعات

غیر ضروری

۳-۲-۱۲- آمایش سرزمین

- ایجاد بسترهای لازم مدیریتی و تصمیم‌گیری به منظور توزیع متناسب خدمات در سطح کشور

- تسهیل و ایجاد تحول در ابزارها و شیوه‌های مدیریت آمایش و بکارگیری آنها

۳-۳- امکانات، قابلیت‌ها، محدودیت‌ها و تنگناها

۳-۳-۱- امکانات و قابلیت‌ها

الف- درونی

- وضعیت مناسب کیفی و کمی دانش‌آموختگان رشته‌های فناوری اطلاعات نسبت به سایر رشته‌ها

- وجود فرصت‌ها و توان بالقوه فعالیت تحقیقاتی و مطالعاتی در بخش فناوری اطلاعات

- انجام یا آغاز طرح جامع فناوری اطلاعات در اکثر دستگاه‌های دولتی و حکومتی

- امکان جذب سرمایه به علت بالا بودن بازدهی در بخش

- رشد قابل توجه سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات

ب- بیرونی

- افزایش قابل توجه تعداد شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و خصوصی فعال در

زمینه توسعه و بکارگیری فناوری اطلاعات

- تقاضای بالای جامعه برای بهره‌گیری از کاربردهای فناوری اطلاعات
- وجود بازار نسبتاً مناسب در کشورهای همسایه و منطقه آسیای میانه
- وجود قوانین مربوط به تشویق و جلب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران
- نگرش مثبت مدیران و آحاد جامعه به توسعه فناوری اطلاعات
- جوان بودن جمعیت کشور و وجود خلاقیت در این طیف سنی
- رشد کمی و کیفی دانش آموختگان رشته‌های فناوری اطلاعات
- وجود فرصت‌های شغلی مناسب برای متخصصین و امکان افزایش آن از طریق سرمایه‌گذاری در بخش

۳-۳-۲- محدودیت‌ها و تنگناها

الف- درونی

- محدود بودن دستگاه‌های دولتی برخوردار از سیستم‌های خودکار یکپارچه عمومی و ویژه
- کمبود چشمگیر خدمات و اطلاعات دولتی ارایه شده از طریق اینترنت
- آشنایی محدود مدیران و کارکنان دولتی با دستاوردهای فناوری اطلاعات
- نامناسب بودن شرایط و زمینه‌های ساختاری، مدیریتی و حقوقی برای توسعه کاربردهای فناوری اطلاعات
- ناچیز بودن حجم مبادلات اقتصادی انجام شده در محیط الکترونیکی
- ناچیز بودن عرضه خدمات بهداشتی در محیط الکترونیکی
- ناچیز بودن عرضه خدمات آموزشی در محیط الکترونیکی

- پایین بودن سهم فناوری اطلاعات در تولید ناخالص ملی
- کمبود امکانات دسترسی به پایگاه‌ها و مراکز اطلاع رسانی
- ضعف در تولید و عرضه اطلاعات در محیط الکترونیکی
- عدم شکل‌گیری بازار سرمایه در بخش فناوری اطلاعات
- ناچیز بودن صادرات نرم‌افزار و خدمات فنی و مهندسی
- کمبود چشمگیر منابع انسانی متخصص میان رشته‌ای
- فقدان بستر میزبانی وب در داخل کشور و تکیه بر بسترهای خارجی
- تعدد نهادهای تصمیم‌گیر در زمینه فناوری اطلاعات
- عدم شمول قوانین موجود برای پاسخگویی به نیازها

ب- بیرونی

- پایین بودن درآمد سرانه خانوارها
- سهم ناچیز فناوری اطلاعات از سبد هزینه خانوار
- پایین بودن ضریب نفوذ رایانه‌های شخصی در کشور
- وابستگی کشور به فناوری کشورهای پیشرفته
- فقدان توان یا تمایل به تحقیق و توسعه در شرکت‌های فعال در فناوری

اطلاعات

- وجود تحریم‌های مختلف علیه ایران
- گسترش روزافزون جرایم رایانه‌ای
- ضعف در فرهنگ و سواد کاربری فناوری اطلاعات

- عدم حصول نتایج ملموس و واقعی از بکارگیری فناوری اطلاعات به علت ساختار کهنه و دیوانسالارانه
- ضعف در به روز رسانی دانش نیروهای متخصص
- عدم توجه به معماری اطلاعاتی هماهنگ و ملی در سازمان‌های دولتی و شیوه ممیزی یکپارچه در این زمینه
- ناهماهنگی مشهود در دستگاه‌های دولتی در بکارگیری فناوری اطلاعات و عرضه خدمات مبتنی بر آن

۴-۳- نقش و جایگاه بخش در تحقق اهداف چشم‌انداز

۱. کسب جایگاه ممتاز در منطقه در زمینه فناوری اطلاعات از طریق :

- کاهش شکاف دیجیتالی
 - افزایش سهم از بازار منطقه‌ای و بین‌المللی
 - دستیابی به علوم و فناوری پیشرفته
 - افزایش رفاه عمومی و عدالت اجتماعی از طریق بهره‌مند کردن آحاد جامعه از خدمات فناوری اطلاعات
 - تعامل سازنده و موثر با سایر کشورها و نیز با مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی
۲. فراهم کردن تحقق اقتصاد دانایی محور از طریق توسعه زیرساخت‌های جامعه اطلاعاتی

۳-۵- اهداف کلی و راهبردهای کلان توسعه بخش در تحقق چشم‌انداز بلندمدت

الف- اهداف کلی

- برخورداری از دولت الکترونیکی (E-Government)
- برخورداری از کسب و کار الکترونیکی (E-Business)
- برخورداری از سلامت الکترونیکی (E-Health)
- برخورداری از فراگیری الکترونیکی (E-Learning)
- برخورداری از امنیت اطلاعات و ارتباطات
- برخورداری از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات

ب- راهبردهای کلان

- افزایش کمیت و بهبود کیفیت دسترسی به فناوری اطلاعات
- ترویج فرهنگ و افزایش سطح سواد کاربری اطلاعات
- توسعه سرمایه‌های انسانی در زمینه فناوری اطلاعات
- روزآمد کردن قوانین
- افزایش سهم بخش تعاونی و خصوصی از سرمایه‌گذاری
- تضمین رقابت سالم در بخش
- جلب مشارکت منابع مالی ملی و بین‌المللی
- جلب رضایت مشتریان
- پیشگامی دولت در زمینه بکارگیری فناوری اطلاعات
- یکپارچه‌سازی مدیریت کلان فناوری اطلاعات در کشور

۶-۳- اهداف کمی و سیاست‌های اجرایی بخش

الف- اهداف کمی

تغییرات کمی شاخص‌ها در طول برنامه چهارم از سال پایه (۱۳۸۳) به سال پایانی (۱۳۸۸) به شرح ذیل می‌باشد:

- افزایش تعداد دستگاه‌های دولتی دارای سیستم‌های عمومی مکانیزه یکپارچه از ۵ درصد به حداقل ۶۰ درصد
- افزایش تعداد دستگاه‌های دولتی دارای سیستم‌های اختصاصی مکانیزه یکپارچه از ۱ درصد به حداقل ۲۰ درصد
- برخورداری حداقل ۲۰ درصد دستگاه‌های دولتی (حکومتی) از خدمات تعاملی (*interactive*) در محیط الکترونیکی در پایان برنامه چهارم
- افزایش شرکت‌های فعال در مبادلات الکترونیکی (داخلی و بین‌المللی) به حداقل ۵ درصد در پایان برنامه چهارم
- برخورداری ۳۰ درصد شرکت‌ها از وبسایت در پایان برنامه چهارم
- افزایش کارت‌های الکترونیکی به ازای هر ۱۰۰ نفر از ۶/۶ کارت به حداقل ۲۵ کارت
- متصل کردن ۱۰۰ درصد مراکز درمانی به اینترنت در پایان برنامه چهارم
- برخورداری حداقل ۳۰ درصد از مراکز درمانی از سایت اینترنتی در پایان برنامه چهارم
- افزایش تعداد رایانه به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش‌آموز از ۰/۱۶ دستگاه به حداقل ۲ دستگاه

- افزایش تعداد رایانه‌های دارای دسترسی پرسرعت به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش‌آموز از ۰/۰۳ دستگاه به حداقل یک دستگاه
- افزایش تعداد رایانه به ازای هر ۱۰۰ نفر دانشجو از ۲۰ دستگاه به حداقل ۲۵ دستگاه
- افزایش تعداد رایانه دارای دسترسی پرسرعت به ازای هر ۱۰۰ نفر دانشجو از ۲۰ دستگاه به حداقل ۲۵ دستگاه
- افزایش دروس ارائه‌شده از طریق فراگیری الکترونیکی به حداقل ۲۰ درصد در پایان برنامه چهارم
- افزایش نسبت تعداد شاغلین فناوری اطلاعات به کل شاغلین دولتی به حداقل ۳/۳ درصد در پایان برنامه چهارم
- افزایش تعداد سرورهای امن (*Secure server*) به ازای هر یک میلیون نفر به حداقل ۱۰ سرور در پایان برنامه چهارم
- افزایش ظرفیت پهنای‌بند اینترنت کشور (*Gateway*) بصورت متقارن از ۱۱۹۵ مگابیت به ۲۵۶۷۵ مگابیت در پایان برنامه چهارم
- افزایش تعداد *PC*های روزآمد به ازای صد نفر جمعیت در کشور از ۳ دستگاه به ۷/۴ دستگاه
- افزایش ضریب نفوذ کاربران اینترنت از حدود ۱۰ درصد به حداقل ۳۰ درصد
- ایجاد دفاتر خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی برای حداقل ۱۰ هزار روستا (با جمعیت بیش از ۵۰۰ نفر) در پایان برنامه چهارم
- افزایش تعداد دفاتر خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات شهری (ارتباطی) از

۸۹۴ دفتر به حداقل ۲۵۰۰ دفتر

- افزایش تعداد پورتهای پرسرعت واگذار شده از ۱۳۰۰۰ پورت به ۱۵۱۳۰۰۰ پورت

- ایجاد ارتباط با شبکه های اطلاع رسانی برای روستاهای با بیش از ۱۰۰ نفر جمعیت

- افزایش تعداد شرکت های فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات از ۱۵۰۰ شرکت به ۵۰۰۰ شرکت

اهداف کمی فناوری اطلاعات به تفکیک بخشی و فرابخشی و طی سال های برنامه در پیوست شماره ۴ درج شده است.

ب- سیاست های اجرایی

- توسعه مراکز عمومی دسترسی به خدمات فناوری اطلاعات
- تمرکز در سیاست گذاری و نظارت ملی و عدم تمرکز در مدیریت اجرایی و اجرا
- استاندارد کردن فعالیتهای فناوری اطلاعات
- حمایت از ارتقای دانش تخصصی و حرفه ای منابع انسانی بخش
- اصلاح قوانین موجود و تدوین قوانین جدید برای انطباق با نیازهای توسعه فناوری اطلاعات
- گسترش سطح فرهنگ و سواد عمومی فناوری اطلاعات برای عموم جامعه به ویژه در بدنه اجرایی کشور
- تشویق و حمایت از بکارگیری فناوری اطلاعات در جامعه

- حمایت از ایجاد انجمن‌های صنفی و تخصصی غیردولتی برای توسعه کاربردهای فناوری اطلاعات (کسب و کار الکترونیکی، سلامت الکترونیکی، فراگیری الکترونیکی و دولت الکترونیکی)
- پیاده سازی سیستمهای خودکار عمومی و ویژه در دستگاه‌های دولتی
- ایجاد نهاد یکپارچه ممیزی عرضه خدمات در محیط الکترونیکی
- افزایش ظرفیت و ارتقای کیفیت مراکز آموزش فناوری اطلاعات
- حمایت از حقوق مالکیت معنوی
- حمایت و هدایت ایجاد و توسعه پایگاه‌های اطلاع‌رسانی عمومی و تخصصی
- هماهنگی لازم برای تخصیص بهینه منابع فناوری اطلاعات در بخش‌های دولتی و غیر دولتی
- استفاده از ظرفیت‌های مناطق آزاد کشور برای تأمین منابع توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات و افزایش سهم کشور از بازار منطقه
- صدور مجوز فعالیت بخش غیر دولتی در حوزه فناوری اطلاعات با رویکرد ایجاد سرویس و توسعه کاربرد
- حمایت از ایجاد مراکز داده و بسترهای میزبانی وب در داخل کشور
- حمایت از توسعه منابع انسانی متخصص میان رشته‌ای
- حمایت از تولیدکنندگان محصولات و عرضه‌کنندگان خدمات مبتنی بر فناوری اطلاعات

۷-۳- اقدامات مهم و اساسی

- تدوین و پیاده‌سازی نظام و طرح جامع توسعه فناوری اطلاعات با هدف ارائه طرح‌های اقتصادی که منجر به تولید ثروت، کاهش هزینه و بهبود کیفیت خدمات در حوزه‌های مختلف گردد.
- همکاری و هماهنگی به منظور شکل‌گیری بازار سرمایه در بخش
- تدوین نظام فنی و اجرائی فناوری اطلاعات و تهیه و تصویب آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط و معیارهای مورد نیاز
- تدوین قوانین، مقررات و نظام حقوقی فناوری اطلاعات کشور
- تدوین و پیاده‌سازی طرح جامع الکترونیکی کردن اسناد و مدارک دولتی
- فراهم کردن زمینه‌ها و ضمانت‌های اجرای قانون مالکیت معنوی
- ایجاد پورتال ملی
- ارائه تسهیلات ارزی و ریالی به تولید کنندگان محصولات و ارائه دهندگان خدمات فناوری اطلاعات
- تدوین طرح راهبری فراگیری الکترونیکی، سلامت الکترونیکی و کسب و کار الکترونیکی و پیاده‌سازی یک مرکز نمونه توسط بخش غیردولتی
- حذف نهادهای موازی و شفاف سازی وظایف و مسئولیت‌های نهادهای فعال در بخش
- تدوین نظام حقوقی و قضایی کسب و کار الکترونیکی کشور
- استقرار نظام کنترل کیفیت فعالیت و سنجش رضایت مشتری
- تهیه و تدوین راهکارهای استفاده از امکانات و قابلیت‌های مناطق آزاد تجاری

برای جذب سرمایه و صدور خدمات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری شورای عالی فناوری اطلاعات و شورای عالی مناطق آزاد و تصویب در مراکز ذیصلاح

- تهیه و تصویب سندهای دولت الکترونیکی، سلامت الکترونیکی، فراگیری الکترونیکی، کسب و کار الکترونیکی، امنیت فضای تبادل اطلاعات و سایر سندهای مربوط به عرضه سرویس ها و زیر ساختها، به پیشنهاد شورای عالی فناوری اطلاعات با هماهنگی و همکاری دستگاههای ذیربط
- پشتیبانی و حمایت مالی مستقیم از فعالیتهای پژوهشی محصول گرا به منظور تقویت شرکتهای کوچک و متوسط فعال در بخش ICT با هدف رشد توانائیهای علمی و اجرائی صنعت
- توسعه پارکهای تجاری در قلمرو فناوری اطلاعات و ارتباطات و کمک به ایجاد موسسات و شرکتهای غیر دولتی جدید فعال در حوزه ICT در مراکز رشد علم و فناوری
- حمایت از ایجاد واحدهای تحقیق و توسعه (R&D) شرکتهای بین المللی طرف قرارداد در داخل کشور و انتقال دانش فنی آنها به شرکتهای داخلی همکار در حوزه ICT
- اصلاح ساختار و معماری سازمانی دولت و تعیین حوزههای مسئول با هماهنگی شورای عالی فناوری اطلاعات و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در حوزههای کاربردها و زیرساختهای فناوری اطلاعات مذکور در سند حاضر (اصلاح زیرساختهای ارتباطی بر عهده وزارت ICT می باشد).

۴- زیر بخش فضا

۴-۱- وظایف، ویژگی‌ها و ساختار کلی بخش

۴-۱-۱- وظایف

شورای عالی فضائی مسئولیت سیاست‌گذاری، تصویب برنامه‌های فضائی کشور و ایجاد هماهنگی بین کلیه دستگاه‌های اجرائی کشور را برعهده داشته و سازمان فضائی ایران نیز مسئولیت اجرای مصوبات شورای عالی فضائی و انجام امور مطالعاتی و پژوهشی و اجرایی مربوط به فعالیت‌های فضائی را به عهده دارد.

۴-۱-۲- ویژگی‌ها

- گسترش قابل توجه فناوری‌های فضائی و کاربردهای آن
- آسیب‌پذیری کمتر ارتباطات ماهواره ای در مقابل عوامل و محدودیت‌های طبیعی و جغرافیائی
- ارائه کاربردهای خدمات فضائی در گستره وسیعی از پهنه سرزمین
- ایفای نقش مؤثر در حوزه‌های وسیعی از فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی
- برخورداری از فناوری پیشرفته در هر دو حوزه زمینی و فضائی
- سرعت و سهولت در نصب و بکارگیری تجهیزات زمینی
- اقتصادی بودن خدمات و کاربردها در بسیاری از موارد

۴-۱-۳- ساختار

با عنایت به اهمیت توسعه کاربردها و فناوری‌های فضائی و ایجاد هماهنگی در

امور مربوط به فضا، تأسیس شورای عالی فضایی و سازمان فضایی ایران در سال ۱۳۸۲ در چارچوب قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تصویب شد. رئیس شورای عالی فضایی رئیس جمهور است و دبیری این شورا بر عهده رئیس سازمان فضایی ایران است. رئیس سازمان فضایی ایران نیز معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات میباشد.

۴-۲- وضعیت بخش در رابطه با مضامین دوازده گانه برنامه چهارم توسعه

۴-۲-۱- رشد اقتصادی سریع، مستمر و پایدار

- فراهم آوردن اطلاعات به روز و دقیق برای تصمیم‌گیری‌های مدیریتی کارآمد
- در دسترس بودن، ارزان بودن، بهنگام بودن و گستردگی اطلاعات و داده‌های سنجش از دور
- افزایش بهره‌وری در بخش‌های مختلف با بکارگیری خدمات پایه و کاربردی تولید شده
- ایجاد فرصت‌های شغلی جدید برای متخصصین

۴-۲-۲- توسعه مبتنی بر دانائی

- توسعه مراکز علمی، تخصصی و پژوهشی در زمینه‌های مختلف
- ارتقای سطح علمی و تخصصی کشور از طریق ایجاد آرشو اطلاعات فضائی
- رشد و گسترش دانش و تجربیات از طریق توسعه و تقویت شبکه‌های ارتباطی

۴-۲-۳- تعامل فعال با اقتصاد جهانی

- تسهیل و تسریع در روابط بین‌المللی به منظور توسعه روابط تجاری و مبادلات بازرگانی

- امکان ورود به بازار جهانی تجهیزات و خدمات ماهواره ای

۴-۲-۴- ارتقای امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

- اقتصادی بودن و تسهیل در ایجاد شبکه‌های ارتباطی در نقاط صعب العبور و دور افتاده از طریق فناوری فضایی و ماهواره‌ای و کاهش فاصله برخورداری مناطق محروم با سایر مناطق در زمینه ارتقای سطح آموزش و آگاهی‌های عمومی مردم و بهبود کیفیت و سطح زندگی مردم

۴-۲-۵- امنیت ملی

- امکان نظارت مستمر، دقیق و همزمان به منظور حفظ حقوق ملی و اعمال حاکمیت دولت در داخل و مرزهای کشور و تهیه مدارک مستند و مستدل جهت ارایه در مجامع بین‌المللی با استفاده از فناوری فضایی

۴-۲-۶- ارتقاء سلامت و بهبود کیفیت زندگی

نقش مؤثر سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی در:

- مدیریت بهداشت و درمان به ویژه در شناسایی و پایش شیوع برخی بیماری‌ها
- توزیع بهینه و مناسب امکانات بهداشتی و درمانی در مراکز شهری و روستایی

۴-۲-۷- حفظ محیط زیست

- تهیه اطلاعات پایه مطمئن و دقیق از عوارض موجود در محیط زیست با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای به منظور حفظ محیط زیست

۴-۲-۸- توسعه فرهنگی

- تسهیل در برقراری ارتباطات سمعی و بصری برای نقاط شهری و روستایی
- فراهم کردن دسترسی همگانی به بانکهای اطلاعاتی و خدمات آموزشی و فرهنگی

۴-۲-۹- کارآمد کردن اداره امور کشور

- کاهش هزینه‌های ملی، کاهش زمان، جلوگیری از دوباره‌کاری‌ها و افزایش بهره‌وری ملی با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای و سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی

- فراهم کردن اطلاعات برای مدیریت بهینه و کارآمد
- توسعه دولت الکترونیک بخصوص در مناطق دور افتاده

۴-۲-۱۰- آمایش سرزمین

- مهمترین منبع برای تولید و به روز رسانی اطلاعات مورد نیاز جهت اجرای طرحهای آمایش سرزمین

۴-۳- امکانات، قابلیت‌ها، محدودیت‌ها و تنگناها

۴-۳-۱- امکانات و قابلیت‌ها

الف- درونی

- روند تحولات فناوری و تحکیم جایگاه دانش و فناوری فضایی
- وجود امکانات و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب دریافت و پردازش اطلاعات ماهواره‌ای
- وجود قابلیت و امکانات تحقیقاتی در زمینه فضایی
- وجود فرصت‌های شغلی مناسب برای نیروهای متخصص

ب- بیرونی

- تربیت نیروی متخصص توسط دانشگاه‌ها در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا
- نیاز وسیع کشور به اطلاعات ماهواره‌ای و وجود بازار گسترده در این حوزه
- وجود برخی از آزمایشگاه‌ها و تجهیزات و امکانات در دانشگاه‌ها و دستگاه‌های

اجرائی

۴-۳-۲- محدودیت‌ها و تنگناها

الف- درونی

- مشکل جذب و حفظ منابع انسانی متخصص
- کمبود آزمایشگاه‌های تخصصی و تحقیقاتی فضایی با تجهیزات پیشرفته مناسب

- نویا بودن فعالیت‌های فضایی در کشور

ب- بیرونی

- بکارگیری محدود خدمات و قابلیت‌های فضایی در فعالیتهای اجرایی - عملیاتی و برنامه‌ریزی
- محدودیت حضور بخش‌های غیردولتی در زمینه فعالیت‌های فضایی
- ناکافی بودن سرمایه‌گذاری در بخش فضایی توسط بخش‌های دولتی و غیردولتی
- نامشخص بودن اهداف، راهبردها و سیاست‌های کلی کشور در توسعه بخش

فضایی

۴-۴- نقش و جایگاه بخش در تحقق اهداف چشم‌انداز

نقش و جایگاه فعالیت‌های فضایی در تحقق اهداف و چشم‌انداز کشور در چارچوب آرمان ذیل تعریف گردیده است:

دستیابی به علوم و فناوری فضایی در راستای مقاصد صلح جویانه و متناسب با نیازهای کشور

۴-۵- اهداف کلی و راهبردهای کلان توسعه بخش در تحقق چشم‌انداز بلندمدت

الف- اهداف کلان

اهداف کلان فضا عبارتند از:

- ارتقاء سطح برخورداری جامعه از خدمات و کاربردهای فناوری پیشرفته فضایی
- دستیابی به علوم و فناوری پیشرفته فضایی برای تأمین نیاز ملی

ب- راهبردهای کلان

- سرمایه‌گذاری در بخش آموزش، پژوهش و تحقیقات فضایی به منظور تربیت

- نیروی انسانی مورد نیاز بخش و همگام با توسعه تحولات جهانی فناوری
- گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه های تخصصی به منظور ارتقاء سطح دانش و فناوری های فضایی کشور
- ایجاد هماهنگی در تحقق اهداف و در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های فضایی بین دستگاه‌های اجرائی مرتبط
- تأمین نیازهای کشور با اولویت استفاده از قابلیت‌ها و توانمندی‌های کشور

۴-۶- اهداف کمی و سیاست‌های اجرایی بخش

الف- اهداف کمی

اهداف کمی بخش فضا در برنامه چهارم عبارتند از:

- تأمین حداقل ۵۰ درصد از نیازهای کشور به پهنای باند ماهواره‌ای استاندارد از طریق ماهواره های ملی
- افزایش میزان آرشيو اطلاعات از ۳۰۰۰ صحنه به حداقل ۹۰۰۰ صحنه در هر سال
- افزایش پایانه‌های ارتباطی دوطرفه ماهواره‌ای از میزان ۲۶۰۰ پایانه به میزان حداقل ۱۷۶۰۰ پایانه
- افزایش ایستگاه‌های زمینی اخذ اطلاعات ماهواره‌ای از میزان ۵ ایستگاه به میزان حداقل ۷ ایستگاه
- طراحی و ساخت حداقل پنج ماهواره تحقیقاتی و عملیاتی متناسب با نیازهای علمی و کاربردی کشور طی برنامه چهارم توسعه

ب- سیاست‌های اجرایی

- ایجاد و توسعه زیربناهای لازم برای توسعه فناوری‌ها و کاربردهای فضایی در کشور
- بسترسازی و رفع موانع موجود (قانونی، حقوقی و اجرایی) به منظور تقویت حاکمیت و واگذاری امور تصدی‌گری فعالیت‌های فضایی به بخش‌های تعاونی و خصوصی
- استفاده از امکانات، فرصت‌ها و منابع منطقه‌ای و بین‌المللی
- بکارگیری فناوری‌های نو در حوزه فناوری فضایی و گسترش این فناوری‌ها در مراکز علمی و تحقیقاتی و پژوهشی کشور
- تشویق، تسهیل و کمک به شکل‌گیری مشارکت‌های داخلی و خارجی در سرمایه‌گذاری‌های مرتبط با امر فضا
- اصلاح قوانین و مقررات به منظور جذب و حفظ نیروی انسانی متخصص در بخش فضایی کشور
- تقویت سرمایه‌های انسانی در ابعاد فنی، علمی و پژوهشی
- حضور فعال در مجامع و نشست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
- جهت‌دهی به پایان‌نامه‌ها و تحقیقات مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی برای تحقق اهداف طرح جامع توسعه کاربری و فناوری فضایی کشور
- ارتقای سطح آگاهی‌های عمومی از طریق تبیین نقش کاربردها و فناوری‌های فضایی در کتب درسی و رسانه‌ها
- گسترش کاربردها و فناوری‌های فضایی در توسعه سایر بخش‌های کشور
- ایجاد تنوع در عرضه خدمات فضایی بر حسب نیاز کاربران

- بررسی عرضه و تقاضا به منظور تأمین نیازهای خدمات فضایی کشور
- حمایت از تشکیل و گسترش شرکت های مشاوره‌ای و پیمانکاری و انجمن‌های علمی و تخصصی در امر فضا
- تهیه و تدوین استانداردهای ملی در حوزه کاربردها و فناوری های فضایی
- طراحی ماهواره‌های تحقیقاتی و عملیاتی متناسب با نیازهای علمی و کاربردی کشور
- توسعه و تجهیز آزمایشگاه‌های تخصصی ملی مورد نیاز فعالیت‌های فضایی با اولویت آزمایشگاه‌های موجود دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی

۷-۴- اقدامات مهم و اساسی

- تعیین و ارتقا سهم کشور از فعالیت های فضائی در سطح بین‌المللی
- طراحی و ساخت و پرتاب ماهواره‌ها با مشارکت کشورهای صاحب تجربه و دانش فنی
- توسعه و تأسیس و تجهیز آزمایشگاه‌های ملی استاندارد
- تهیه طرح جامع توسعه کاربری و فناوری فضایی کشور
- استقرار سازمان فضایی ایران
- ایجاد پایگاه ملی اطلاعات و داده‌های ماهواره‌ای بصورت مکانیزه و مبتنی بر *WEB*

۱- نحوه محاسبه شاخص‌های بخش مخابرات

-- تعداد تلفن همگانی به ازای هر یک هزار نفر جمعیت

تعریف: تعداد تلفن همگانی شهری، راه‌دور، جاده‌ای، سکه‌ای و کارتی به ازاء هر یک هزار نفر جمعیت کشور

نحوه محاسبه

$$\text{تعداد تلفن های همگانی} = \frac{\text{تعداد تلفن های همگانی شهری و راه دور}}{\text{جمعیت کشور}} \times 1000$$

به ازاء هر یک هزار نفر جمعیت

- دفاتر خدمات ارتباطی شهری

تعریف: دفاتر ارایه دهنده کلیه خدمات مخابراتی و پستی شامل خدمات تلفن ثابت، سیار، دیتا و ... در شهرها که با لحاظ نمودن وسعت شهر و میزان مراجعین، تعداد آنها متناسباً به ازای هر ۲۰ هزار نفر جمعیت شهری کشور افزایش می‌یابد.

- ضریب نفوذ تلفن ثابت (همراه)

تعریف: تعداد تلفن ثابت (همراه) دایر شده به ازاء هر ۱۰۰ نفر جمعیت کشور

نحوه محاسبه

$$\text{ضریب نفوذ تلفن ثابت (همراه)} = \frac{\text{تعداد تلفن دایری ثابت (سیار)}}{\text{جمع}} \times 100$$

- پوشش جاده‌های اصلی تلفن سیار

تعریف: پوشش ارتباطی راه‌های آسفالتی اصلی و آزاد راه‌ها که طبق تعریف وزارت

راه و ترابری مشخص شده‌اند توسط شبکه تلفن سیار

طول کل راه‌های آسفالته اصلی و آزادراه‌ها در پایان سال ۱۳۸۱ برابر ۲۶۵۷۹ کیلومتر بوده است.

پوشش جمعیتی شبکه تلفن سیار

تعریف: درصدی از جمعیت کشور که امکان ارتباط از طریق شبکه تلفن سیار را دارند.

جمعیت شهرنشین در سال ۱۳۸۳ = $66/35$ درصد

تعداد کل شهرها در سال ۱۳۸۳ = ۹۲۸ شهر

شهرهای تحت پوشش شبکه سیار تا پایان سال ۱۳۸۳ = حدود ۹۰۰ شهر

روستاهای تحت پوشش شبکه سیار تا پایان سال ۱۳۸۳ = حدود ۹۰۰۰ روستا

- زمان انتظار دریافت خط تلفن ثابت (همراه)

تعریف: متوسط مدت زمانی است که متقاضیان پس از پرداخت هزینه مربوطه و پرکردن فرم تقاضا (خریداری فیش تلفن) تا زمان دایری خط منتظر می‌مانند.

نحوه محاسبه

= متوسط زمان انتظار دریافت خط تلفن ثابت (همراه)

$$\frac{\text{مجموع اختلاف زمانی خرید فیش تا دایری طی یک دوره}}{\text{تعداد تلفن دایر شده طی همان دوره}}$$

- متوسط میزان موفقیت مکالمات در شبکه تلفن ثابت (همراه)

تعریف: تعداد مکالمات از هر ۱۰۰ مکالمه که موفق به برقراری ارتباط می‌شود.

نحوه محاسبه

= متوسط میزان موفقیت مکالمات در شبکه تلفن ثابت (همراه)

$$\frac{\text{تعداد مکالمات موفق در یک دوره زمانی}}{\text{تعداد کل مکالمات در همان دوره زمانی}} \times 100$$

- سهم بخش غیردولتی از کل مشترکین تلفن ثابت (همراه)

تعریف: درصد تعداد شماره تلفن ثابت (همراه) که بخش غیردولتی در سطح کشور

دایر نماید از کل دایری تلفن ثابت (همراه) کشور

نحوه محاسبه

= سهم بخش غیردولتی از کل مشترکین تلفن ثابت (همراه)

$$\frac{\text{تعداد تلفن ثابت (همراه) بخش غیردولتی}}{\text{کل تلفن ثابت (همراه) کشور}}$$

- تعداد اشتغال مستقیم در بخش

تعریف: کلیه مشاغلی که مستقیماً در طراحی و مهندسی، نصب و اجرا، نگهداری و

بهره‌برداری تجهیزات مخابراتی، تولید و توزیع و ارائه خدمات مخابراتی و فناوری

اطلاعات در بخش های دولتی و غیردولتی شاغل می‌باشند.

- منطقه MENA:

منظور منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا است که مشتمل است بر کشورهای زیر:

اردن، افغانستان، الجزایر، امارات متحده عربی، ایران، بحرین، ترکیه، تونس،

سودان، سوریه، عراق، عربستان سعودی، عمان، کویت، لبنان، مراکش، مصر و موریتانی

۲- تعاریف شاخص‌های بخش پست

بخش پست: منظور از بخش پست در این سند، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، شرکت پست بانک، شرکت خدمات هوایی پست و مخابرات (پیام) و بخش خصوصی همکار (اشخاص حقیقی و حقوقی دارای مجوز ارائه خدمات پستی) و شرکت‌های غیردولتی مستقل مجاز پستی می‌باشد.

سرانه مرسولات پستی: یعنی متوسط تعداد مرسوله که یک نفر در طول یکسال به پست تحویل می‌دهد تا در مقاصد معین توزیع گردد، که از تقسیم کل مرسولات صادره یکسال بر تعداد جمعیت همان سال بدست می‌آید.

تعداد مرسولات پستی: تعداد مرسولاتی که بخش پست طی یکسال از اشخاص حقیقی و حقوقی (اعم از داخلی و خارجی) قبول می‌کند و به مقصد می‌زساند.

پوشش مساحتی هر واحد پستی: متوسط مساحت تحت پوشش یک واحد پستی است که از طریق تقسیم مساحت کل کشور بر تعداد واحدهای پستی فعال و درحال بهره‌برداری موجود در کشور محاسبه می‌شود.

پوشش جمعیتی هر واحد پستی: متوسط جمعیت تحت پوشش یک واحد پستی است که حاصل تقسیم تعداد کل جمعیت بر تعداد کل واحدهای پستی کشور می‌باشد.

دفاتر خدمات ارتباطی: آن دسته از واحدهای ارتباطی است که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی اداره شده و در سطح شهرهای کشور دایر می‌باشند و به

ارایه خدمات پستی، پست بانکی، مخابراتی و فناوری اطلاعات می‌پردازد.

زمان سرعت سیر مرسولات عادی بین مراکز استان‌ها: یعنی مدت زمان (تعداد روزها) سیر یک مرسوله عادی از مشتری تا مشتری بین مراکز استان‌ها که از طریق آزمون‌های آماری ادواری و به روش‌های علمی و مطابق با روش‌های موجود در شبکه پستی بین‌المللی اندازه‌گیری می‌شود.

تعداد مرسوله به ازای هر واحد پستی: متوسط تعداد مرسوله صادره یک واحد پستی می‌باشد که از تقسیم کل مرسولات صادره یکسال بر کل واحدهای پستی در پایان همان سال بدست می‌آید.

تعداد مرسوله به ازای هر کارمند: متوسط تعداد مرسوله صادره سالانه یک کارمند را می‌گویند که با تقسیم کل ترافیک صادره سالانه بر تعداد کل کارکنان پست بدست می‌آید.

نسبت سرمایه گذاری بخش غیردولتی به کل سرمایه گذاری بخش: حاصل تقسیم کل سرمایه‌گذاری‌های انجام شده توسط بخش غیردولتی همکار بر کل سرمایه‌گذاری‌های انجام شده بخش‌های غیردولتی همکار و بخش دولتی می‌باشد.

میزان جابجایی مرسولات و محمولات توسط HUB پستی: عبارت است از میزان جابجایی محمولات پستی جابجا شده از منطقه به داخل و خارج کشور برحسب تن در یک کیلومتر که از جمع حاصلضرب مقدار محمولات پستی حمل شده در مسیرهای مختلف برحسب متوسط مسافت مسیرهای داخلی و خارجی بدست می‌آید.

حساب پس انداز: انواع حساب‌هایی که مطابق با سیستم بانکداری اسلامی در پست بانک افتتاح می‌گردند.

تراکنش: هر نوع نقل و انتقال وجه که از طریق شبکه پست بانک صورت می‌پذیرد.

نقطه تماس شهری و روستائی: واحد ارتباطی که مطابق الگوی توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات مستقر در شهرها یا روستاها در آن‌ها خدمات پستی و پست بانکی عرضه می‌شود.

۳- تعاریف و نحوه محاسبه شاخص‌های فناوری اطلاعات

۳-۱- تعاریف شاخص‌های فناوری اطلاعات

سیستم‌های عمومی مکانیزه یکپارچه: این سیستم مجموعه‌ای از زیرسیستم‌های نرم‌افزاری است که برای پردازش فرآیندهای عمومی است و در سازمان‌های مختلف تقریباً همانند است. این سیستم‌ها روی سیستم سخت‌افزاری خادم (Server) نصب می‌شود و برحسب دسترسی معینی به کاربران گوناگون در درون و یا برون سازمان خدمت می‌رساند. یکپارچگی سیستم سبب می‌شود که داده‌های ورودی به سیستم عمومی فقط یکبار صورت بگیرد و زیرسیستم‌های تشکیل‌دهنده دارای ارتباط و تعامل باشند. زیرسیستم‌های نرم‌افزاری تشکیل‌دهنده عبارتند از اداری (مانند کارگزینی)، مالی (مانند حسابداری)، پشتیبانی (مانند خدمات و کارپردازی)، تکمیلی (مانند گزارش‌گیر پویا) و سیستم حفاظت و امنیت.

سیستم اختصاصی مکانیزه یکپارچه: این سیستم مجموعه‌ای از زیرسیستم‌های نرم‌افزاری است که برای انجام فرآیندهای اختصاصی یک سازمان معین است و معمولاً در سازمان مختلف، متفاوت است. این سیستم روی سیستم سخت‌افزاری خادم

(Server) نصب می‌شود و برحسب دسترسی معین به کاربران گوناگون در درون و یا برون سازمان خدمت می‌رساند. یکپارچگی سیستم سبب می‌شود که داده‌های ورودی به سیستم اختصاصی فقط یک بار صورت بگیرد و زیرسیستم‌های تشکیل‌دهنده دارای ارتباط و تعامل باشند. برای نمونه می‌توان از سیستم مدیریت پرونده قضایی مدنی، سیستم ارائه خدمات بهداشتی، سیستم آموزش‌های تخصصی و سیستم بانکداری الکترونیکی یاد کرد.

جایگاه اینترنتی استاندارد: جایگاه اینترنتی (و یا اینترنت ملی)^۱ استاندارد دارای حداقل ۳ صفحه برای معرفی وجوه اصلی سازمان مانند علل ایجاد و یا وجود، رسالت، اهداف کلان، راهبردها و سیاست‌ها (در صورت وجود)، معرفی خدمات و یا کالاهای تولیدی سازمان است. جایگاه اینترنتی (یا اینترنت ملی) استاندارد دارای امکانات لازم برای تماس مراجعان و اخذ و پردازش اظهارات مراجعان از طریق وب است. چنین وب همواره در دسترس است و به طور خودکار روزآمد می‌شود.

جایگاه اینترنتی تعاملی: یک جایگاه اینترنتی استاندارد است که تعدادی از انواع خدمات مورد نیاز مراجعان را از طریق اخذ و پردازش دو سویه داده‌ها و مستندات برآورده کند. ارباب رجوع یک سو و سیستم یا کارکنان مورد مراجعه، سوی دیگر تعامل‌اند.

دستگاه‌های دولتی: شامل تمامی وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی مشمول ماده ۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰، تفیذشده در قانون برنامه چهارم توسعه و سایر واحدهای زیر مجموعه سه قوه مقننه،

^۱ - در سند حاضر هرکجا که عبارت جایگاه اینترنتی بکار رفته‌است، جایگاه اینترنت ملی نیز مد نظر است.

مجریه و قضاییه است. به طور کلی هر واحد اجرایی که اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی، مالکیت عمومی بر آن‌ها مترتب باشد، دستگاه دولتی است. واحدهایی که شمول مقررات عمومی در آن‌ها مستلزم ذکر نام است نیز مشمول این تعریف‌اند.

خدمات دولتی: اقدامات و یا عملیاتی است که مطابق قانون و یا مقررات، دستگاه‌های دولتی و یا نمایندگان آن ملزم به انجام و یا ارایه آن به سایر دستگاه‌های دولتی، موسسات تجاری و ارباب رجوع هستند.

خدمات دولت الکترونیکی: آن دسته از خدمات دولتی است که در فضای الکترونیکی و به کمک تسهیلات فناوری اطلاعات و ارتباطات مانند شبکه‌های رایانه‌ای، پورتال و مانند آن به صورت ارتباط برخط و یا همراه با فرصت پردازش معین به سایر دستگاه‌های دولتی، موسسات تجاری و ارباب رجوع ارایه می‌شود.

خدمات الکترونیکی تعاملی: آن دسته از خدماتی است که در فضای الکترونیکی و به کمک تسهیلات ارتباطات و فناوری اطلاعات مانند شبکه‌های رایانه‌ای، پورتال و مانند آن از طریق اخذ و پردازش یک سویه یا دوسویه داده‌ها و مستندات انجام می‌شود. ارباب رجوع یک سو و کارکنان مورد مراجعه، سوی دیگر تعامل می‌باشند. این خدمات به صورت ارتباط برخط و یا همراه با فرصت پردازش معین به سایر دستگاه‌های دولتی، موسسات تجاری و ارباب رجوع ارایه می‌شود.

دولت الکترونیکی (e-Government): دولت الکترونیکی استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات توسط دولت است، به طوری که دستگاه‌های حکومتی در دولت الکترونیکی با استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی با شهروندان، بنگاه‌ها و دیگر اجزای بدنه حکومت، ارتباطات و عرضه خدمات را سریعتر، شفافتر، ارزاتر، در دسترس‌تر و

فراگیرتر انجام می‌دهند.

کسب و کار الکترونیکی (*e-Business*): تراکنش‌های الکترونیکی در خرید یا فروش کالا و خدمات است که بین بنگاه‌ها، خانوارها، کارمندان دولت و دیگر سازمان‌های عمومی و خصوصی که از طریق شبکه‌های رایانه‌ای به یکدیگر متصلند انجام می‌شود. کالاها و خدمات از طریق الکترونیک سفارش داده می‌شوند، اما پرداخت پول و یا تحویل کالاها یا خدمات به صورت برخط (*Online*) یا نابرخط (*Offline*) انجام می‌شود.

کارت الکترونیکی: وسیله‌ای برای انجام تراکنش‌های خدمات الکترونیکی به ویژه برای تبادلات پولی، اعتباری، مالی است که از آن جمله کارت‌های اعتباری، خرید و پیش‌پرداختی است.

مبادله الکترونیکی: استفاده از ابزارهای الکترونیکی مانند کارت‌های اعتباری برای دریافت و پرداخت از طریق شبکه‌های الکترونیکی از جمله اینترنت است.
حجم مبادلات تجاری: مجموعه تراکنش‌های پولی، مالی، اعتباری و امثالهم برحسب واحد پولی است.

شرکت‌های فعال در مبادلات الکترونیکی: شرکت‌هایی که برای انجام فعالیت‌های اقتصادی خود از مبادلات الکترونیکی استفاده می‌کنند.

سلامت الکترونیکی (*e-Health*): استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فعالیت‌های درمانی- بهداشتی را گویند. در سلامت الکترونیکی عمده فعالیت‌ها به صورت برخط انجام می‌شود.

فراگیری الکترونیکی (*e-learning*): استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در

فرآیند آموزش و فراگیری به صورت هایی مانند بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات به ویژه اینترنت و سیستم‌های چندرسانه‌ای به عنوان ابزارهایی برای بهبود کیفیت آموزش و فراگیری، ارایه تسهیلاتی برای دسترسی آسان به منابع و خدمات آموزشی و فراهم نمودن ساز و کارهایی برای تعامل و همکاری آموزشی از راه دور.

مرکز درمانی: هر مرکز یا موسسه درمانی و مرکز بهداشتی، یک مرکز درمانی محسوب می‌شود (از جمله بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها، مراکز بهداشتی و درمانی).

خط پرسرعت: خط با ظرفیت ۶۴ کیلوبیت بر ثانیه و بالاتر را گویند. در این نوع از خطوط عمل شماره‌گیری لازم نیست. DSLها نمونه‌ای از این خطوط‌اند.

متخصصان فناوری اطلاعات: افرادی که دارای تحصیلات عالی مرتبط با فناوری اطلاعات می‌باشند.

ISP (Internet Service Provider): یک شرکت که امکان دسترسی به اینترنت و خدمات آن را برای مشتریان (کاربران) در یک منطقه جغرافیایی فراهم می‌کند. یک ISP دارای تجهیزات و خطوط مخابراتی است. تامین پست الکترونیکی و فضاهای جایگاه اینترنتی معمولاً به عنوان بخشی از خدمات ISPها است.

خدمت امن (Secure Service): خدمتی که در فضای الکترونیکی با ویژگی‌های محرمانگی، جامعیت و دسترس پذیری ارایه می‌شود.

خادم امن (Secure Server): خادم‌هایی که با بهره‌گیری از سیستم‌های امنیتی (شامل امنیت فیزیکی و امنیت الکترونیکی) نسبت به ارایه خدمات امن اقدام می‌نمایند.

محتوا به زبان اینترنت: محتوا اطلاعات مفیدی است که به صورت متن، نمودار و یا تصویر قابل دسترسی در جایگاه‌های اینترنتی هستند.

کاربر اینترنت: فرد بیشتر از ۶ سال که در یک هفته اخیر حداقل یک ساعت به اینترنت متصل شده است.

۳-۲- نحوه محاسبه شاخص‌های فناوری اطلاعات

دستگاه‌های دولتی دارای سیستم‌های عمومی مکانیزه یکپارچه: نسبت تعداد دستگاه‌های دولتی دارای سیستم‌های عمومی مکانیزه به تعداد کل دستگاه‌های دولتی ضربدر ۱۰۰

دستگاه‌های دولتی دارای سیستم‌های اختصاصی مکانیزه یکپارچه: نسبت تعداد دستگاه‌های دولتی دارای سیستم‌های اختصاصی مکانیزه به تعداد کل دستگاه‌های دولتی ضربدر ۱۰۰

دستگاه‌های دولتی دارای جایگاه اینترنتی (منطبق بر استاندارد): نسبت تعداد دستگاه‌های دولتی دارای جایگاه اینترنتی استاندارد به تعداد کل دستگاه‌های دولتی ضربدر ۱۰۰

خدمات دولت الکترونیکی: نسبت تعداد خدمات دولت الکترونیکی به تعداد کل خدمات دولتی ضربدر ۱۰۰

دستگاه‌های دولتی مجهز به خدمات الکترونیکی تعاملی (*interactive*): نسبت تعداد دستگاه‌های دولتی دارای خدمات اینترنتی تعاملی (*interactive*) به تعداد کل دستگاه‌های دولتی ضربدر ۱۰۰

استفاده از خدمات دولت الکترونیکی: نسبت تعداد تراکنش‌های خدمات دولت الکترونیکی به کل تراکنش‌های خدمات دولتی می‌باشد. خدمات دولت الکترونیکی بر

مبنای تعریف خدمات الکترونیکی تعاملی منظور می‌شود.

سهم مبادلات الکترونیکی (داخلی و بین‌المللی) از کل مبادلات (برحسب GDP): نسبت ارزش مبادلات انجام‌شده از طریق شبکه‌های الکترونیک (داخلی و خارجی) به ارزش کل مبادلات (داخلی و خارجی) ضربدر ۱۰۰ (برحسب GDP).

شرکت‌های فعال در مبادلات الکترونیکی (داخلی و بین‌المللی): نسبت تعداد شرکت‌های فعال (دولتی و غیردولتی) در مبادلات الکترونیکی به تعداد کل شرکت‌ها (دولتی و غیردولتی) ضربدر ۱۰۰.

شرکت‌های دارای جایگاه اینترنتی: نسبت تعداد شرکت‌های (دولتی و غیردولتی) دارای جایگاه اینترنتی منطبق بر استاندارد به تعداد کل شرکت‌ها (دولتی و غیردولتی) ضربدر ۱۰۰.

تعداد کارت‌های الکترونیکی به ازای هر ۱۰۰ نفر: نسبت تعداد کارت‌های الکترونیکی به کل جمعیت کشور ضربدر ۱۰۰.

مراکز درمانی متصل به اینترنت: نسبت تعداد مراکز درمانی متصل به اینترنت به تعداد کل مراکز درمانی ضربدر ۱۰۰.

استفاده از خدمات سلامت الکترونیکی: نسبت تعداد تراکنش‌های خدمات سلامت الکترونیکی به کل تراکنش‌های خدمات بهداشتی می‌باشد.

مراکز درمانی دارای جایگاه اینترنتی: نسبت تعداد مراکز درمانی دارای جایگاه اینترنتی منطبق بر استاندارد به تعداد کل مراکز درمانی ضربدر ۱۰۰.

مراکز درمانی استفاده‌کننده از بهداشت الکترونیکی: نسبت تعداد مراکز درمانی که برای انجام وظایف خود از سلامت الکترونیکی استفاده می‌کنند به تعداد کل مراکز

درمانی.

پزشکان استفاده‌کننده از سلامت الکترونیکی: نسبت تعداد پزشکان استفاده‌کننده از سلامت الکترونیکی به تعداد کل پزشکان. مقدار این شاخص با استفاده از نمونه‌گیری آماری حاصل می‌شود.

تعداد رایانه به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش‌آموز: نسبت تعداد رایانه‌های موجود در کل مدارس کشور- که برای مقاصد آموزشی از آن‌ها استفاده می‌شود- به تعداد کل دانش‌آموزان کشور ضربدر ۱۰۰.

تعداد رایانه به ازای هر ۱۰۰ نفر دانشجو: نسبت تعداد رایانه‌های موجود در کل دانشگاه‌های کشور- که برای مقاصد آموزشی از آن‌ها استفاده می‌شود- به تعداد کل دانشجویان کشور ضربدر ۱۰۰.

تعداد رایانه دارای دسترسی پر سرعت به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش‌آموز: نسبت تعداد رایانه‌های متصل به اینترنت از نوع پرسرعت در کل مدارس کشور - که برای مقاصد آموزشی از آن‌ها استفاده می‌شود- به تعداد کل دانش‌آموزان کشور ضربدر ۱۰۰.

تعداد رایانه دارای دسترسی پر سرعت به ازای هر ۱۰۰ نفر دانشجو: نسبت تعداد رایانه‌های متصل به اینترنت از نوع پرسرعت در کل دانشگاه‌های کشور- که برای مقاصد آموزشی از آن‌ها استفاده می‌شود- به تعداد کل دانشجویان کشور ضربدر ۱۰۰.

معلمان استفاده‌کننده از رایانه برای آرایه دروس: نسبت تعداد معلمان استفاده‌کننده از رایانه برای آرایه دروس به صورت منظم و هر هفته در کشور به تعداد کل معلمان کشور ضربدر ۱۰۰.

استادان استفاده‌کننده از رایانه برای آرایه دروس: نسبت تعداد استادان

استفاده‌کننده از رایانه برای آرایه دروس به صورت منظم و هر هفته در کشور به تعداد کل استادان کشور ضربدر ۱۰۰.

مدارس دارای جایگاه اینترنتی: نسبت تعداد مدارس دارای جایگاه اینترنتی منطبق بر استاندارد به تعداد کل مدارس کشور ضربدر ۱۰۰.

دانشگاه‌های دارای جایگاه اینترنتی: نسبت تعداد دانشگاه‌های دارای جایگاه اینترنتی منطبق بر استاندارد به تعداد کل دانشگاه‌های کشور ضربدر ۱۰۰.

مؤسسات آموزشی دولتی و غیردولتی دارای جایگاه اینترنتی: نسبت تعداد مؤسسات آموزشی (مدارس، دانشگاه‌ها و سایر مؤسسات آموزشی) دارای جایگاه اینترنتی منطبق بر استاندارد به تعداد کل مؤسسات آموزشی کشور ضربدر ۱۰۰.

مؤسسات آموزشی دولتی و غیردولتی متصل به اینترنت: نسبت تعداد مؤسسات آموزشی (مدارس، دانشگاه‌ها و سایر مؤسسات آموزشی) متصل به اینترنت پرسرعت به تعداد کل مؤسسات آموزشی کشور ضربدر ۱۰۰.

تعداد دروس آرایه شده توسط فراگیری الکترونیکی: نسبت تعداد دروس الکترونیکی دانشگاه‌ها، مدارس و سایر مؤسسات آموزشی به تعداد کل دروس دانشگاه‌ها، مدارس و سایر مؤسسات آموزشی ضربدر ۱۰۰.

مراکز آموزشی استفاده‌کننده از فراگیری الکترونیکی: نسبت تعداد مراکز آموزشی که برای انجام وظایف خود از فراگیری الکترونیکی استفاده می‌کنند به تعداد کل مراکز آموزشی.

شاغلان فناوری اطلاعات دولتی: نسبت تعداد افراد شاغل در پست‌های سازمانی فناوری اطلاعات به کل تعداد شاغلین دولتی.

متخصصان فناوری اطلاعات به کل جمعیت: نسبت تعداد افراد متخصص در زمینه فناوری اطلاعات به تعداد کل جمعیت کشور ضریب ۱۰۰.

تعداد خادم‌های امن (*Secure server*) به ازای یک میلیون نفر: نسبت تعداد کل خادم‌های امن کشور به کل جمعیت کشور ضریب یک میلیون

تعداد خدمات امن به کل خدمات: نسبت تعداد کل خدمات امن کشور به تعداد کل خدمات وب کشور.

محتوای زبان فارسی به کل محتوای سایر زبان‌ها در جهان (سایت‌های داخلی و خارجی): نسبت تعداد صفحات وب فارسی شامل صفحات *HTML* و *PDF* و امثالهم موجود در کلیه سایت‌های شناخته‌شده توسط جستجوگرهای اینترنتی به تعداد کل صفحات سایر زبان‌ها شامل صفحات *HTML*، *PDF* و امثالهم موجود در کلیه سایت‌ها ضریب ۱۰۰. تعداد صفحات وب فارسی از طریق جستجوی واژه‌های پر استفاده مانند "از"، "است"، "به"، "که" و امثالهم در جستجوهای اینترنتی به دست می‌آید.

ترافیک داده داخل کشور به کل ترافیک: نسبت ترافیک داده داخل کشور به مجموع کل ترافیک که عبارت است از مجموع ترافیک دروازه‌های اینترنت بین‌الملل کشور و کل ترافیک داخل. مجموع ترافیک داخل و خارج کشور را به صورت یک عدد قابل حصول است که با تفریق ترافیک دروازه اینترنت بین‌الملل کشور از آن، ترافیک داده‌های اینترنت ملی هم به عنوان بخشی از ترافیک داده داخل کشور به عدد مذکور اضافه می‌شود و در نهایت ترافیک داده داخل کشور بدست می‌آید.

ظرفیت پهنای باند اینترنت کشور (*Gateway*) بصورت متقارن: عبارت است از مجموع ظرفیت کل دروازه‌های اطلاعاتی یا *Gateway* های کشور بصور.

تعداد رایانه‌های شخصی روزآمد به ازای صد نفر جمعیت در کشور: نسبت
تعداد PCهای روزآمد (با عمر کمتر از ۵ سال و دارای قابلیت کار در شبکه) به کل
جمعیت کشور.

ضریب نفوذ کاربران اینترنت: نسبت تعداد کاربران اینترنت به جمعیت کشور
ضربدر ۱۰۰. این شاخص به روش زیر قابل محاسبه است:

$$XYWZ = ۱۶ \times \text{تعداد کاربران اینترنت}$$

$$X = \text{کل پهنای باند بر حسب مگابایت}$$

$$Y = \text{تعداد خطوط تلفن به ازای هر } ۶۴K \text{ پهنای باند}$$

$$W = \text{تعداد Account به ازای هر خط تلفن ISP}$$

$$Z = \text{تعداد متوسط کاربر به ازای هر Account}$$

خانه‌های شهری متصل به شبکه‌های اطلاع‌رسانی: نسبت تعداد خانوارهای
شهری استفاده کننده از اینترنت و اینترنت ملی (پرسرعت) به تعداد کل خانوارهای
شهری کشور ضربدر ۱۰۰. مقدار این شاخص با استفاده از نمونه‌گیری آماری حاصل
می‌شود.

روستاهای متصل به شبکه‌های اطلاع‌رسانی: نسبت تعداد روستاهای بالای ۱۰۰
نفر جمعیت متصل به شبکه اینترنت و اینترنت ملی به کل تعداد روستاهای بالای ۱۰۰
خانوار ضربدر ۱۰۰.

متوسط زمان انتظار دریافت ارتباط پرسرعت داده: فاصله زمانی میان تکمیل
فرم‌های اشتراک و واریز مبلغ اشتراک تا زمان واگذاری خط پرسرعت قابل بهره‌برداری
توسط مشترک.

تعداد پورت‌های پرسرعت واگذارشده: تعداد پورت‌های پرسرعت واگذارشده در

سال

ترانزیت ترافیک اینترنت: مقدار ترافیک اینترنت (صوت و دیتای) که متعلق به سایر کشورها است و از طریق شبکه‌های دیتای کشور عبور می‌نماید. واحد این شاخص مگابیت بر ثانیه است.

تعداد میزبان‌های اینترنتی کشور به ازای هر ده هزار نفر جمعیت: نسبت تعداد میزبان‌های اینترنتی کشور به کل جمعیت ضربدر ده هزار.

۴- تعاریف شاخص‌های بخش فضا

ایستگاه زمینی اخذ اطلاعات ماهواره‌ای: ایستگاه شامل مجموعه‌ای از تجهیزات مختلف از جمله آنتن، سیستم‌های گیرنده، سخت‌افزار و نرم‌افزار می‌باشد که وظیفه پیش‌بینی و ردگیری ماهواره‌ای، دریافت، پیش‌پردازش، تولید و آرشیو اطلاعات نوری و ریزموج، تصویری و غیرتصویری را در پوشش دید آنتن برعهده دارد.

ایستگاه زمینی ماهواره‌ای: هر ایستگاهی که روی سطح زمین و یا قسمت اتمسفر زمین قرار گرفته باشد و به منظور برقراری ارتباط با یک یا چند ایستگاه فضایی، (یک یا چند ایستگاه از همان نوع) بکار برده شود.

میزان آرشیو اطلاعات: میزان ذخیره‌سازی داده‌های ماهواره‌ای خام و پردازش‌شده، مختصات جغرافیایی، اطلاعات جانبی و کمکی، عکس نقشه، نقشه‌های موضوعی، اطلاعات با ارزش افزوده و اطلاعات توصیفی در یک بانک اطلاعاتی طبقه‌بندی شده در طول یک سال.

پایانه‌های ارتباطی ماهواره‌ای: پایانه مجموعه تجهیزاتی است که ارتباطات ماهواره‌ای یک طرفه و دو طرفه بین مشتریان یا سیستم‌های ارتباطی دیگر فراهم می‌کند.

پهنای باند: پهنای باند محدوده‌ای از طیف فرکانسی مجاز ماهواره می‌باشد که در آن ارسال و دریافت سیگنال‌های رادیویی صورت می‌گیرد. باند ارسال در فاصله معینی از باند دریافت قرار دارد و در عمل برحسب *MHz* سنجیده می‌شود.

استانداردها: معیارها، رویه‌ها، دستورالعمل‌ها و روش‌های فنی و مهندسی برای طراحی، ساخت، پرتاب و بکارگیری قطعات و وسایل در پروژه‌های ملی ویژه و مشترک منطقه‌ای و بین‌المللی و نیز شیوه‌های مدیریت اعم از ساماندهی، نظارت در اداره و راییه خدمات.

خدمات فضایی: مجموعه خدماتی که در حوزه علوم و فناوری و کاربردهای فضایی در صورت تقاضای کاربران و در قبال اخذ هزینه‌های مربوطه راییه می‌گردد. این خدمات می‌تواند در قالب راییه مطالب خام و اطلاعات با ارزش افزوده، مشاوره و آموزش خاص و ویژه، دادن مجوز، واگذاری بخشی از اختیارات قانونی به موجب قانون، اجازه امکانات و تجهیزات صورت پذیرد. (اعم از بخش دولتی و غیردولتی)

جدول ۱- اهداف کمی زیر بخش مخابرات به تفکیک سال‌های برنامه

میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سال‌های برنامه چهارم				وضعیت در پایان سال پایه (۱۳۸۳)	واحد اندازه‌گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵					
۱۵	۳۶,۳۵۱	۱۸,۴۶۲	۴,۰۰۱	۳,۸۱۲	۳,۷۵۰	۳,۵۰۰	۱۷,۷۸۹	هزار شماره	۱	تعداد دایری تلفن ثابت	مخابرات
۱۴	۵۰	۲۴	۵	۵	۵	۵	۲۶	درصد	۲	ضریب نفوذ تلفن ثابت	
۴۸	۳۶,۳۵۱	۳۱,۱۷۷	۶,۳۵۱	۶,۸۰۰	۷,۱۰۰	۶,۱۰۰	۵۰۰۳	هزار شماره	۳	تعداد دایری تلفن همراه	
۴۶	۵۰	۴۳	۸	۹	۱۰	۹	۷	درصد	۴	ضریب نفوذ تلفن همراه	
۸	۶۵,۵۸۰	۳۱,۷۸۰	۴,۳۰۰	۴,۳۰۰	۴,۳۰۰	۴,۳۸۰	۴۳,۸۰۰	روستا	۵	روستاهای دارای ارتباط	
۳۳	۲,۵۰۰	۱,۶۰۶	۳۳۱	۳۳۱	۳۳۱	۳۳۱	۸۹۴	دفتر	۶	ایجاد دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات شهری	
۵۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۰	دفتر	۷	ایجاد دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی	
۱۵	۴	۲	۴	۴	۳	۳	۲	دستگاه	۸	تعداد تلفن همگانی به ازاء هر یک هزار نفر جمعیت	
۲۸	۲۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	کیلومتر	۹	پوشش جاده‌های اصلی شبکه تلفن همراه	

ادامه جدول ۱- اهداف کمی زیر بخش مخابرات به تفکیک سال‌های برنامه

میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سال‌های برنامه چهارم					وضعیت در پایان سال پایه (۱۳۸۳)	واحد اندازه‌گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴					
-۲۷	۲	۲	۲	۳	۴	۵	۶	۷	ماه	متوسط زمان انتظار دریافت خط تلفن ثابت	۱۰	
-۴۹	۰	۰	۰	۱	۳	۶	۹	۱۵	ماه	متوسط زمان انتظار دریافت خط تلفن همراه	۱۱	
۵۹	۱۳	۱۳	۲	۲	۲	۲	۲	۰	کشور	کشورهای منطقه متصل به HUB ایران	۱۲	
۳۲	۳۲۸۹	۲۵۲۵	۵۰۹	۵۰۹	۵۰۹	۵۰۹	۵۰۹	۸۲۴	پروانه	صدور مجوز فعالیت بخش غیردولتی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۳	تنظیم مقررات
۵۳	۱۷	۱۵	۲	۵	۴	۳	۱	۲	سرویس	تدوین ضوابط و پارامترهای فنی طیف در فرآیند صدور مجوز	۱۴	ارتباطات رادیویی
۱۷	۴۸	۲۶	۸	۷	۶	۳	۲	۲۲	مرکز	تجهیز مراکز مخابراتی، طیف	۱۵	
۴۶	۱۸۸	۱۶۰	۴۰	۳۵	۳۳	۲۸	۲۵	۲۸	مقاله	مقالات پذیرفته شده در مجلات معتبر بین‌المللی	۱۶	
۳۲	۲۰۰۰	۱۵۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۵۰۰	استاندارد	استانداردهای ملی مصوب در مراجع ذیصلاح در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۷	پژوهش

جدول ۲- تعداد دایری تلفن ثابت و تلفن همراه و کاربران اینترنت در سال های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۳

تعداد کاربران		حجم برنامه چهارم توسعه طی سال های ۱۳۸۴-۸۸			سال ۱۳۸۸			سال ۱۳۸۳			شرکت مخابرات استان			
اینترنت	تعداد همراه	تعداد ثابت	تعداد دایری	تعداد کاربران اینترنت	تعداد همراه	تلفن ثابت	تعداد دایری	تعداد کاربران اینترنت	تلفن همراه	تعداد دایری	تلفن ثابت	تعداد همراه	تعداد دایری	تلفن ثابت
۶۴۶۶۲	۱۷۸۴۱۲۶	۷۶۶۶۱۶	۹۶۲۲۹۳	۲۰۰۸۷۰۰	۱۹۳۲۹۰۰	۴۹۸۶۲۱	۳۲۲۵۶۴	۱۱۶۶۲۸۴	ادریانجان شرقی					
۴۷۳۸۷۸	۱۳۶۷۲۶۸	۸۴۱۰۹۶	۶۸۷۱۱۱	۱۳۸۴۲۰۰	۱۴۴۵۷۲۰	۲۱۴۲۲۳	۱۱۶۹۳۲	۶۰۴۶۲۴	ادریانجان غربی					
۱۵۰۳۵۹	۲۶۹۳۳۰	۳۲۰۶۰۰	۲۱۸۰۱۷	۵۱۹۱۱۰	۶۵۹۴۱۰	۶۷۶۵۸	۴۹۷۸۰	۳۲۸۸۱۰	اردبیل					
۱۳۸۴۳۴۴	۲۶۲۸۳۴۰	۱۳۱۱۸۵۰	۱۸۶۲۳۶۶	۲۰۳۶۷۶۰	۲۰۹۵۸۴۰	۵۷۷۹۲۲	۴۰۸۴۲۰	۱۳۸۴۰۹۰	اصفهان					
۸۱۳۳۴	۱۳۱۳۶۰	۱۳۲۷۶۰	۱۱۷۷۷۳	۱۴۰۳۰۰	۲۴۴۰۰۰	۳۶۵۴۹	۱۹۰۴۰	۱۰۰۰۳۴۰	ایلام					
۱۵۲۴۸۱	۳۴۸۷۲۶	۱۸۴۰۸۶	۲۲۱۰۹۶	۴۰۵۷۲۰	۴۱۴۵۲۰	۶۸۶۱۴	۵۶۹۹۴	۲۲۰۴۵۴	بوشهر					
۴۸۵۳۵۳	۷۱۴۸۱۱۲	۲۳۳۵۴۰	۷۰۹۸۱۲۶	۹۲۰۷۷۵۰	۷۹۸۰۰۵۰	۲۲۰۲۷۸۳	۲۰۰۵۶۶۸	۴۷۴۴۱۱۰	تهران					
۱۱۶۳۳۴	۲۰۱۳۲۰	۴۱۴۶۱۰	۱۶۸۵۳۷	۳۳۱۳۵۰	۳۸۸۵۰۰	۵۲۴۰۲	۳۰۰۴۰	۱۷۵۸۹۰	چهارمحال و بختیاری					
۶۱۸۲۸	۲۷۷۴۹۵	۱۳۲۰۵۷۹	۸۴۳۰۵	۲۸۹۳۳۵	۳۴۱۰۲۹	۲۲۰۴۶۷	۱۱۱۳۲۹	۱۰۸۴۵۰	خراسان جنوبی					
۱۰۰۷۷۸۶۱	۲۹۶۰۶۸۹	۱۶۱۶۱۴۴	۱۵۶۸۲۸۹	۲۰۳۳۹۱۶۱	۲۸۸۲۹۲۱	۴۹۰۵۲۷	۲۷۸۲۲۲	۱۱۶۶۹۷۷	خراسان رضوی					
۱۱۱۰۷۱	۴۱۴۳۱۹	۳۴۵۳۲۲	۱۵۴۳۱۲	۴۴۹۴۷۸	۳۵۶۳۷۵	۴۳۳۶۱	۱۵۰۲۵۹	۱۱۱۰۵۳	خراسان شمالی					
۷۱۴۳۴۰	۱۹۵۱۲۵۵	۱۴۰۸۹۴۵	۱۰۰۳۵۹۱۹	۲۴۰۹۴۸۰	۲۰۱۱۳۳۰	۳۳۱۴۷۹	۲۵۸۱۲۵	۷۰۴۳۷۵	خوزستان					

ادامه جدول ۲ - تعداد دایری تلفن ثابت و تلفن همراه و کاربران اینترنت در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۳

شیرکت مخابرات استان	سال ۱۳۸۳						سال ۱۳۸۸						حجم برنامه چهارم توسعه طی سال‌های ۱۳۸۴-۸۸			
	تعداد دایری تلفن ثابت		تعداد دایری تلفن همراه		تعداد کاربران اینترنت		تعداد دایری تلفن ثابت		تعداد دایری تلفن همراه		تعداد کاربران اینترنت		تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	
	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	
تهران	۱۹۷،۵۹۱	۴۰،۱۲۰	۵۳،۳۸۹	۴۸۱،۰۵۰	۳۳۰،۷۰۰	۱۷۱،۷۱۶	۲۸۳،۳۵۹	۲۸۰،۵۸۰	۱۱۸،۴۲۷	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
سمنان	۱۸۸،۹۴۲	۴۰،۸۰۷	۷،۰۵۵	۲۹۶،۵۰۰	۳۳۷،۲۰۰	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
سیستان و بلوچستان	۳۰۶،۷۹۱	۵۵،۵۹۳	۱۱۸،۳۲۵	۹۳۲،۰۰۰	۶۹۳،۰۰۰	۳۸۱،۰۹۰	۱،۳۱۹،۱۹۵	۶۱۷،۲۰۹	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
خراسان	۹۹۴،۶۴۰	۳۳۱،۰۲۴	۵۰،۶۲۶	۲،۴۱۱،۸۳۵	۲،۶۹۳،۴۰۰	۱،۶۳۱،۳۵۵	۱،۳۱۹،۱۹۵	۱،۳۱۹،۱۹۵	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
قزوین	۲۷۵،۷۶۱	۵۴،۷۳۲	۹۹،۰۲۷	۵۳۳،۳۵۰	۵۱۰،۷۵۰	۳۱۸،۰۹۹	۲۵۷،۵۸۹	۲۵۷،۵۸۹	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
قم	۲۷۰،۰۷۶	۶۰،۳۴۰	۱۰۰،۱۴۹	۵۸۲،۴۷۰	۴۳۹،۶۰۰	۳۳۷،۴۱۸	۳۱۲،۳۴۲	۳۱۲،۳۴۲	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
کردستان	۲۷۹،۱۲۸	۴۰،۹۵۹	۸۰،۷۳۰	۶۳۵،۳۱۰	۲۵۶،۱۲۰	۲۶۰،۱۴۹	۲۵۶،۱۲۲	۲۵۶،۱۲۲	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
کرمان	۴۹۲،۳۶۴	۱۴۱،۳۹۸	۱۹۴،۹۶۴	۱،۱۱۰،۱۵۰	۱،۰۲۶،۱۴۰	۶۲۸،۳۳۹	۶۱۷،۸۸۶	۶۱۷،۸۸۶	۴۴۲،۳۷۶	۸۹۲،۸۲۲	۸۹۲،۸۲۲	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
کرمانشاه	۳۹۸،۱۴۲	۷۸،۸۴۰	۱۱۹،۷۵۸	۸۷۸،۱۲۰	۷۳۱،۸۵۰	۳۸۵،۹۰۴	۴۸۰،۰۷۸	۴۸۰،۰۷۸	۲۶۶،۱۲۵	۲۶۶،۱۲۵	۲۶۶،۱۲۵	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
کهگیلویه و بویراحمد	۹۳۰،۹۳۰	۲۰،۱۸۱	۳۳،۶۱۳	۲۸۲،۷۵۰	۱۹۵،۷۵۰	۱۱۱،۵۲۶	۱۸۹،۶۵۷	۱۸۹،۶۵۷	۷۶،۹۲۲	۱۷۵،۵۶۹	۱۷۵،۵۶۹	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
گلستان	۳۶۴،۵۶۸	۴۶،۱۶۸	۱۱۳،۴۳۷	۷۸۴،۷۶۰	۵۹۷،۱۰۰	۲۶۵،۵۳۳	۲۲۰،۱۹۲	۲۲۰،۱۹۲	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
گیلان	۵۲۴،۳۲۲	۱۴۸،۰۴۷	۱۷۱،۲۲۱	۱،۳۱۳،۴۴۰	۱،۰۶۱،۷۶۰	۵۵۱،۷۳۳	۶۸۹،۲۰۸	۶۸۹،۲۰۸	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	
لرستان	۳۰۷،۸۸۰	۵۰،۱۲۰	۷۸،۷۱۴	۷۵۳،۳۱۰	۵۹۷،۹۹۰	۲۵۳،۶۲۵	۴۴۲،۴۲۰	۴۴۲،۴۲۰	۲۲۲،۸۲۵	۱۹۶،۴۴۲	۳۳۷،۴۱۸	۱،۰۷۵،۵۵۸	۶۳۷،۴۰۷	۲،۳۷۲،۳۷۶	۱،۱۲۵،۰۹۲	

ادامه جدول ۲- تعداد دایری تلفن ثابت و تلفن همراه و کاربران اینترنت در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۳

تعداد کاربران اینترنت	حجم برنامه چهارم توسعه طی سال‌های ۱۳۸۴-۸۸				سال ۱۳۸۸				سال ۱۳۸۳				شرکت مخابرات استان	
	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد دایری تلفن ثابت	تعداد کاربران اینترنت	تعداد دایری تلفن همراه	تعداد دایری تلفن ثابت		
	۳۸۲،۰۹۵	۱،۱۰۸،۸۴۰،۷	۵۸۹،۱۸۶	۷۰۰،۴۷۶	۱،۲۸۱،۸۳۰	۱،۵۵۰،۱۲۰	۲۱۷،۳۸۰	۱۷۲،۴۲۲	۹۶۰،۹۳۴	۳۳۱،۳۳۸	۵۲۹،۷۸۴	۳۳۵،۳۰۴		۵۹۱،۷۹۶
۱۹۰،۸۲۱	۵۴۶،۴۴۴	۲۸۲،۱۲۵	۲۷۶،۶۸۵	۶۱۳،۳۵۰	۶۱۳،۳۵۰	۸۵،۸۶۴	۶۶۹،۰۰۶	۳۲۹،۲۱۵	۲۱۹،۷۹۸	۵۴۱،۸۴۴	۳۱۸،۷۰۲	۶۲۳،۰۰۸	۳۵۰،۰۵۶	مرکزی
۲۲۹،۶۱۱	۳۷۶،۱۵۲	۱۴۱،۲۸۶	۳۳۲،۹۳۰	۴۵۹،۵۱۰	۴۵۰،۵۰۰	۹۸،۹۰۴	۸۲،۳۵۸	۳۰۹،۰۱۴	۱۵۰،۰۶۳۳۷	۳۱،۱۷۷،۰۰۹	۱۰۲،۳۱۹	۵۰،۷۲۹،۰۰۵	۱۷،۷۸۸،۹۲۶	هرمزگان
														همدان
														یزد
														ایران

جدول ۳ - ضرایب نفوذ تلفن های ثابت و همراه و اینترنت در سال های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۸ (درصد)

ردیف	استان	ضریب نفوذ در سال ۱۳۸۳ (درصد)			ضریب نفوذ در سال ۱۳۸۸ (درصد)		
		تلفن ثابت	تلفن همراه	کاربران اینترنت	تلفن ثابت	تلفن همراه	کاربران اینترنت
۱	آذربایجان شرقی	۳۲/۲۰	۶/۲۰	۸/۲۴	۵۱/۰۰	۵۲/۰۰	۲۵/۳۹
۲	آذربایجان غربی	۲۱/۲۰	۴/۱۰	۷/۴۸	۴۷/۰۰	۴۵/۰۰	۲۲/۳۴
۳	اردبیل	۲۵/۱۰	۳/۸۰	۵/۱۶	۴۷/۰۰	۳۷/۰۰	۱۵/۵۴
۴	اصفهان	۳۰/۵۰	۹/۰۰	۱۲/۷۴	۵۳/۰۰	۶۲/۰۰	۲۸/۰۲
۵	ایلام	۱۷/۹۰	۳/۴۰	۶/۵۳	۴۰/۰۰	۲۳/۰۰	۱۹/۳۱
۶	بوشهر	۲۷/۹۰	۶/۹۰	۸/۳۱	۴۷/۰۰	۴۶/۰۰	۲۵/۰۷
۷	تهران	۴۱/۰۰	۱۷/۸۰	۱۹/۰۴	۶۵/۰۰	۷۵/۰۰	۵۷/۸۲
۸	چهارمحال و بختیاری	۲۰/۵۰	۳/۵۰	۶/۱۰	۴۲/۰۰	۲۵/۰۰	۱۸/۲۲
۹	خراسان جنوبی	۱۹/۴۰	۲/۱۰	۴/۰۳	۴۰/۰۰	۴۸/۰۰	۱۳/۹۹
۱۰	خراسان رضوی	۲۳/۲۰	۵/۱۰	۸/۹۸	۴۸/۹۸	۵۵/۰۳	۲۶/۶۵
۱۱	خراسان شمالی	۱۳/۱۰	۱/۸۰	۵/۱۰	۳۹/۰۰	۴۷/۰۰	۱۶/۸۹
۱۲	خوزستان	۱۶/۱۰	۵/۹۰	۷/۳۵	۴۴/۰۰	۴۶/۰۰	۲۱/۵۷
۱۳	زنجان	۱۹/۷۰	۴/۰۰	۵/۳۱	۴۵/۰۰	۳۰/۰۰	۱۶/۰۶
۱۴	سمنان	۲۳/۸۰	۷/۳۰	۱۲/۶۳	۵۰/۰۰	۴۰/۰۰	۳۸/۳۵
۱۵	سیستان و بلوچستان	۱۴/۹۰	۲/۷۰	۵/۷۴	۴۰/۰۰	۳۰/۰۰	۱۶/۵۰
۱۶	فارس	۲۳/۵۰	۷/۶۰	۱۱/۹۹	۵۱/۵۰	۶۰/۰۰	۳۶/۳۴
۱۷	قزوین	۲۵/۷۰	۵/۱۰	۹/۲۳	۴۷/۰۰	۴۵/۰۰	۲۸/۱۱
۱۸	قم	۲۶/۹۰	۶/۰۰	۹/۹۷	۵۳/۰۰	۴۰/۰۰	۲۹/۲۶
۱۹	کردستان	۱۸/۴۰	۲/۷۰	۵/۳۲	۳۹/۰۰	۲۸/۰۰	۱۵/۹۷
۲۰	کرمان	۲۱/۶۰	۶/۲۰	۸/۵۵	۴۵/۰۰	۴۲/۰۰	۲۵/۴۷
۲۱	کرمانشاه	۲۰/۲۰	۴/۰۰	۶/۰۸	۴۲/۰۰	۳۵/۰۰	۱۸/۴۶
۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۱۴/۳۰	۳/۱۰	۵/۳۲	۳۹/۰۰	۲۷/۰۰	۱۵/۲۸
۲۳	گلستان	۲۲/۹۰	۲/۹۰	۷/۱۳	۴۶/۰۰	۳۵/۰۰	۲۱/۴۳

ادامه جدول ۳ - ضرایب نفوذ تلفن های ثابت و همراه و اینترنت در سال های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۸ (درصد)

ردیف	استان	ضریب نفوذ در سال ۱۳۸۳ (درصد)			ضریب نفوذ در سال ۱۳۸۸ (درصد)		
		تلفن ثابت	تلفن همراه	کاربران اینترنت	تلفن ثابت	تلفن همراه	کاربران اینترنت
۲۴	گیلان	۲۱/۶۰	۶/۱۰	۷/۰۵	۴۸/۰۰	۴۲/۰۰	۲۱/۸۲
۲۵	لرستان	۱۷/۲۰	۲/۸۰	۴/۴۰	۳۹/۰۰	۳۱/۰۰	۱۳/۱۵
۲۶	مازندران	۳۳/۸۰	۶/۱۰	۷/۶۵	۵۲/۰۰	۴۳/۰۰	۲۳/۵۰
۲۷	مرکزی	۲۳/۸۰	۴/۴۰	۷/۶۶	۴۹/۰۰	۴۱/۰۰	۲۳/۳۲
۲۸	هرمزگان	۱۸/۵۰	۵/۴۰	۶/۹۳	۴۵/۰۰	۴۵/۰۰	۲۰/۳۰
۲۹	همدان	۱۸/۸۰	۳/۴۰	۵/۳۱	۴۵/۰۰	۳۲/۰۰	۱۶/۰۸
۳۰	یزد	۳۶/۷۰	۹/۹۰	۱۲/۲۷	۵۰/۰۰	۵۱/۰۰	۲۶/۹۵
	ضرایب نفوذ کشوری	۲۶/۳۶	۷/۴۹	۹/۹۷	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰	۳۰/۰۰

جدول ۴- اهداف کمی بخش پست در برنامه چهارم توسعه کشور

میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سالهای برنامه				وضعیت در سال پایه ۱۳۸۲	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵					
۲۲/۷	۱۵۰۰	۹۶۰	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	میلیون مرسوله پستی	۱	تعداد مرسولات پستی	
۲۱/۴	۲۱	۱۲	۲۱	۱۸	۱۶	۱۴	۱۲	مرسوله	۲	سرازمه مرسوله پستی	
۱۰/۶	۹۰۰۷۲۸	۲۵۰۹۴۷	۹۰۰۷۲۷	۸۲۰۷۲۸	۷۹۰۵۹۷	۷۶۰۲۸۲	۷۲۰۲۶۴	مرسوله	۳	تعداد مرسوله به ازای هر واحد پستی	
۶/۶	۲۸۲۷۸	۱۲۰۱۵۲	۲۸۲۷۹	۲۵۰۲۵۰	۲۲۰۰۰۶	۲۱۰۲۵۸	۲۰۲۲۷	مرسوله	۴	تعداد مرسوله به ازای هر کارمند	
-۱۰/۴	۱۰۰	-۷۳	۱۰۰	۱۰۹	۱۲۰	۱۳۴	۱۵۱	کیلومتر مربع	۵	پوشش مساحتی هر واحد پستی	
-۹/۲	۲۰۳۶	-۲۰۷۱۲	۲۰۳۶	۲۰۷۲۴	۲۱۱۴۴	۲۱۶۲۸	۲۲۱۶۶	نفر	۶	پوشش جمعیتی هر واحد پستی	
۲۲/۸	۲۵۰۰	۱۶۰۶	۲۲۱	۲۲۱	۲۲۱	۲۲۲	۲۲۲	دفتر	۷	عرضه خدمات پستی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات شهری	
۱۱/۱/۵	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰	۵۰۰	دفتر	۸	عرضه خدمات پستی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی	
۸/۴	۹۰	۹۰	۹۰	۸۰	۷۰	۶۵	۶۰	درصد	۹	تحقق زمان سیر مرسولات پستی عادی (بین مراکز استانها) در مدت D+۲	

ادامه جدول ۴- اهداف کمی بخش پست در برنامه چهارم توسعه کشور

میانگین درصد رشد سالانه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سالهای برنامه				وضعیت در سال پایه ۱۳۸۳	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵					
۶۸/۳	۳۷۸	۳۵۰	۱۰۰	۸۵	۷۰	۵۵	۴۰	میلیون فقره	۱۰	تعداد حوالات پستی	
۳۲/۰	۴۰	۳۵	۴۰	۳۴	۲۸	۲۲	۱۶	تعداد	۱۱	تعداد حسابهای پس انداز به ازای هر ۱۰۰۰ نفر	
۶۷/۸	۲۵۰۰	۲۰۳۱۲	۴۶۲	۴۶۲	۴۶۲	۴۶۲	۴۶۴	واحد	۱۲	عرضه خدمات پستی بانکی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات شهری	
۱۱۱/۵	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۵۰۰	واحد	۱۳	عرضه خدمات پست بانکی در دفاتر خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی	
۳۲/۸	۲۰۰۰۰	۱۵۱۶	۲۰۰۰	۱۷۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰۰	۸۰۰	میلیارد ریال	۱۴	مانده حسابها	
۱۸/۳	۱۷۱۰۰	۹۰۳۳۴	۱۷۱۰۰	۱۵۵۳۳	۱۴۰۱۲۵	۱۲۰۸۲۷	۱۱۶۷۹	هزارتن کیلو متر	۱۵	میزان جابجایی مرسولات و محصولات توسط HUB پستی *	

درصد رشد سالانه بر اساس روش میانگین هندسی محاسبه شده است.
* تا قبل از ایجاد هاب پستی، این شاخص بیانگر مرسولات و محصولات است که توسط شرکت خدمات هوایی پست و مخابرات (پيام) انجام می شود.

جدول ۵- اهداف کمی بخش فناوری اطلاعات (فرابخشی) در برنامه چهارم توسعه کشور

میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سالهای برنامه چهارم				وضعیت در پایان سال پایه	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵					
۶۴/۴	۶۰	۵۵	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۵	درصد	۱	دستگاههای دولتی دارای سیستمهای عمومی مکانیزه یکپارچه	فناوری اطلاعات
۸۲/۱	۲۰	۱۹	۳	۴	۴	۴	۱	درصد	۲	دستگاههای دولتی دارای سیستمهای اختصاصی مکانیزه یکپارچه	
۳۸/۰	۱۰۰	۸۰	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۲۰	درصد	۳	دستگاههای دولتی دارای جایگاه اینترنتی (منطبق بر استاندارد)	
۴۹/۵	۱۵	۱۵	۳	۳	۳	۳	۰	درصد	۴	خدمات دولت الکترونیکی	
۴۹/۵	۲۰	۲۰	۳	۴	۴	۵	۰	درصد	۵	شاخص دستگاههای دولتی مجهز به خدمات الکترونیکی تمامی (interactive)	
۵۸/۵	۲۰	۱۸	۵	۴	۳	۲	۲	درصد	۶	استفاده از خدمات دولت الکترونیکی	
۴۹/۵	۱۰	۱۰	۲	۲	۲	۲	۰	درصد	۷	سهم مبادلات الکترونیکی (داخلی و بین المللی) از کل مبادلات (برحسب GDP)	
۴۹/۵	۵	۵	۱	۱	۱	۱	۰	درصد	۸	* شرکتهای فعال در مبادلات الکترونیکی (داخلی و بین المللی)	
۷۱/۸	۳۰	۳۰	۷	۷	۶	۳	۰	درصد	۹	** شرکتهای دارای جایگاه اینترنتی	

ادامه جدول ۵- اهداف کمی بخش فناوری اطلاعات (فرابخشی) در برنامه چهارم توسعه کشور

میانگین سالانه درصد رشد برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سالهای برنامه چهارم					وضعیت در پایان سال پایه	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴					
۳۰/۵	۲۵/۰	۱۸/۴	۳/۷	۳/۷	۳/۶	۳/۶	۳/۷	۶/۶	کارت	۱۰	تعداد کپیهای الکترونیکی به ازای هر ۱۰۰ نفر	
۴۹/۵	۱۰۰	۱۰۰	۲۰	۲۰	۱۰	۲۰	۰	درصد	مراکز درمانی متصل به اینترنت	۱۱		
۶۸/۲	۸	۸	۲	۲	۱	۱	۰	درصد	استفاده از خدمات سلامت الکترونیکی	۱۲		
۵۶/۵	۲۰	۳۰	۱۰	۵	۵	۵	۰	درصد	مراکز درمانی دارای جایگاه اینترنتی	۱۳		
۳۹/۵	۱۰	۱۰	۲	۲	۲	۲	۰	درصد	مراکز درمانی استفاده کننده از سلامت الکترونیکی	۱۴		
۵۶/۵	۶	۶	۱	۱	۱	۱	۰	درصد	بزرگان استفاده کننده از سلامت الکترونیکی	۱۵	فناوری اطلاعات	
۶۵/۷	۲/۰	۱/۸	۰/۸۸	۰/۲۴	۰/۲۴	۰/۲۴	۰/۱۶	رایانه	تعداد رایانه به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش آموز	۱۶		
۴/۶	۲۵	۵	۱	۱	۱	۱	۲۰	رایانه	تعداد رایانه به ازای هر ۱۰۰ نفر دانشجو	۱۷		
۱۰-۱/۶	۲/۳۳	۲/۳۰	۱/۰۰	۰/۶۰	۰/۲۰	۰/۱۰	۰/۱۳	رایانه	تعداد رایانه دارای دسترسی پرسرعت به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش آموز	۱۸		

* بر اساس نمونه گیری انجام شده توسط وزارت بازرگانی، شرکت های فعال در میدانات الکترونیکی ۱/۲ درصد می باشند. (۱۳۸۳)
 ** بر اساس نمونه گیری انجام شده توسط وزارت بازرگانی از ۵۰۰ شرکت بزرگ، ۷۲/۱ درصد از این شرکتها دارای وب سایت می باشند. (۱۳۸۳)

ادامه جدول ۵- اهداف کمی بخش فناوری اطلاعات (فرابخشی) در برنامه چهارم توسعه کشور

میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سالهای برنامه چهارم					وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴					
۴/۶	۲۵	۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱۳۸۳	رایانه	تعداد رایانه دارای دسترسی پرسرعت به آژای هر ۱۰۰ نفر دانشجو	۱۹	فناوری اطلاعات
۷/۸	۱۰	۱۰	۲	۲	۲	۱	۰	درصد	معلمان استفاده کننده از رایانه برای ارائه دروس	۲۰		
۱۴/۹	۳۰	۱۵	۳	۳	۳	۲	۱۵	درصد	استفان استفاده کننده از رایانه برای ارائه دروس	۲۱		
۷/۸	۳۰	۳۰	۶	۷	۷	۳	۰	درصد	مدارس دارای جایگاه اینترنتی	۲۲		
۳۸/۰	۱۰۰	۸۰	۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	درصد	دانشگاههای دارای جایگاه اینترنتی*	۲۳		
۹۷/۴	۳۰	۳۹	۱۰	۵	۵	۴	۱	درصد	سایر مؤسسات آموزشی دولتی و غیردولتی دارای جایگاه اینترنتی	۲۴		
۹۰/۴	۲۵	۲۴	۵	۵	۵	۴	۱	درصد	سایر مؤسسات آموزشی دولتی و غیر دولتی متصل به اینترنت	۲۵		
۱۸۸/۵	۲۰/۰	۱۹/۹	۵/۰	۵/۰	۵/۰	۱/۹	۰/۱	درصد	تعداد دروس ارائه شده توسط فرآگیری الکترونیکی	۲۶		
۸۲/۱	۲۰	۲۰	۵	۵	۴	۲	۱	درصد	مراکز آموزشی استفاده کننده از فرآگیری الکترونیکی	۲۷		

ادامه جدول ۵- اهداف کمی بخش فناوری اطلاعات (فرابخشی) در برنامه چهارم توسعه کشور

میانگین درصد رشد سلاته طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سائهای برنامه چهارم				وضعیت در پایان سال پایه	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵					
۴/۹	۳/۳	۰/۷	۰/۳	۰/۸	۰/۲	۰/۸	۲/۶	درصد	شاغلان دولتی فناوری اطلاعات	۲۸	
۱۰/۲	۰/۸	۰/۸	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۸	درصد	متخصصان فناوری اطلاعات به کل جمعیت	۲۹	
۸۲/۸	۱۰/۱	۹/۵	۲/۰	۲/۰	۲/۰	۱/۵	۰/۵	در یک میلیون نفر	تعداد خادم‌های امن (Secure server) به ازای یک میلیون نفر	۳۰	
۸۲/۸	۲/۰	۱۹	۳	۴	۴	۴	۱	درصد	تعداد خدمات امن به کل خدمات	۳۱	
۵۸/۵	۷/۰	۰/۹	۰/۸	۰/۸	۰/۸	۰/۵	۰/۸	درصد	محتوی زبان فارسی به کل محتوای سایر زبانها در جهان (سایت‌های داخلی و خارجی)	۳۲	
۱۹/۸	۷/۴	۴/۴	۷/۸	۰/۸	۰/۸	۰/۶	۳	تعداد	تعداد PCهای روزآمد به ازای صد نفر جمعیت در کشور**	۳۳	

توجه: مقادیر شاخص‌های دانشگاهی برای دانشگاه‌های دولتی و آزاد یکسان فرض شده است.

* براساس آمار اعلان شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۸۰ درصد از دانشگاه‌های دولتی دارای وب سایت می‌باشند اما عمده آنها منطبق بر استاندارد نیستند. (۱۳۸۴)

**تعداد PCهای روزآمد تقریباً نصف کل تعداد PCهاست.

جدول ۶- اهداف کمی زیر بخش فناوری اطلاعات به تفکیک سالهای برنامه

میانگین درصد رشد سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف طی برنامه	اهداف کمی سالهای برنامه چهارم				وضعیت در پایان	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵					
۳۲/۶	۶۰	۴۰	۶۰	۴۸	۳۸	۳۴	۲۰	درصد	۱	نسبت ترافیک داده داخل کشور به کل ترافیک	
۸۲/۷	۲۵,۶۷۵	۳۲,۲۸۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۲,۴۸۰	۱,۱۹۵	مگابیت	۲	افزایش ظرفیت پهنای باند اینترنت کشور (GATEWAY) به صورت مقایسه	
۳۲/۶	۲۰	۲۰	۴	۴	۴	۴	۱۰	درصد	۳	صرب نفوذ کاربران اینترنت	
۳۷/۲	۲۵	۳۷/۵	۱۲/۰	۵/۰	۸/۰	۲/۷	۱۳/۵	درصد	۴	خانه های شهری متصل به شبکه های اطلاع رسانی	
۴۹/۵	۵۰	۵۰	۵۰	۴۰	۳۰	۱۰	۰	درصد	۵	روستاهای متصل به شبکه های اطلاع رسانی بالای ۱۰۰ نفر جمعیت	
۳۸/۰	۲,۵۰۰	۲,۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۰	تعداد	۶	عرضه خدمات فناوری اطلاعات در دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات شهری	
۴۹/۵	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۰	تعداد	۷	عرضه خدمات فناوری اطلاعات در دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی	

ادامه جدول ۶- اهداف کمی زیر بخش فناوری اطلاعات به تفکیک سالهای برنامه

میانگین سالانه طی برنامه	وضعیت در پایان برنامه	مقدار هدف	اهداف کمی سالهای برنامه چهارم					وضعیت در پایان	واحد اندازه گیری	شاخص	ردیف	عنوان برنامه
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴					
۴۷/۸-	۲	-۲۸	۲	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	هفته	متوسط زمان انتظار دریافت ارتباط پرسرعت داده ها	۸	
۱۵۸/۹	۱۵۱۳	۱۵۰۰	۲۶۷	۲۸۵	۳۹۸	۲۸۰	۱۷۰	۱۳	حزرت پورت	تعداد پورت های پرسرعت واکتار شده *	۹	
۱۵۶/۰	۱۱۰	۱۰۹	۲۵	۳۵	۲۰	۱۵	۱۴	۱	تعداد	تعداد میزبان های اینترنتی کشور به ازای هر ده هزار نفر جمعیت	۱۰	
۱۳۲/۰	۲۶۵۰	۴۶۵۰	۲۳۸۰	۱۳۲۰	۴۶۵	۳۱۰	۱۵۵	۰	Mbps	بند هاب منطقه ای اینترنت	۱۱	

* از تعداد ۱۵۱۳ هزار پورت پرسرعت واکتار شده در پایان برنامه چهارم ، تعداد ۲۷۵۳۰۰ پورت برای بخش دولتی پیش بینی شده است که توزیع انسانی آن در جدول ۳ درج شده است.

جدول ۷- جمعیت استان‌های کشور در سال‌های برنامه چهارم توسعه

(سال‌های ۸۸-۱۳۸۴)

ردیف	استان	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
۱	آذربایجان شرقی	۳,۶۲۲	۳,۶۵۶	۳,۶۸۹	۳,۷۲۲	۳,۷۵۵	۳,۷۹۰
۲	آذربایجان غربی	۲,۸۵۲	۲,۸۹۷	۲,۹۳۹	۲,۹۸۴	۳,۰۲۰	۳,۰۷۶
۳	اردبیل	۱,۳۱۰	۱,۳۲۸	۱,۳۴۵	۱,۳۶۴	۱,۳۸۳	۱,۴۰۳
۴	اصفهان	۴,۵۳۸	۴,۶۱۰	۴,۶۷۸	۴,۷۴۷	۴,۸۲۰	۴,۸۹۸
۵	ایلام	۵۶۰	۵۷۰	۵۷۹	۵۸۹	۵۹۹	۶۱۰
۶	بوشهر	۸۲۶	۸۳۷	۸۴۸	۸۵۹	۸۷۰	۸۸۲
۷	تهران	۱۱,۵۷۱	۱۱,۷۱۶	۱۱,۸۵۵	۱۱,۹۹۳	۱۲,۱۳۳	۱۲,۲۷۷
۸	چهارمحال و بختیاری	۸۵۸	۸۷۱	۸۸۳	۸۹۷	۹۱۱	۹۲۵
۹	خراسان شمالی	۵۵۹	۵۶۸	۵۷۶	۵۸۴	۵۹۳	۶۰۳
۱۰	خراسان رضوی	۵,۴۶۰	۵,۵۴۴	۵,۶۲۲	۵,۷۰۵	۵,۷۹۳	۵,۸۸۶
۱۱	خراسان جنوبی	۸۴۸	۸۶۱	۸۷۳	۸۸۶	۸۹۹	۹۱۴
۱۲	خوزستان	۴,۳۷۵	۴,۴۵۸	۴,۵۴۰	۴,۶۲۸	۴,۷۱۵	۴,۸۰۳
۱۳	زنجان	۱,۰۰۳	۱,۰۱۶	۱,۰۲۸	۱,۰۴۳	۱,۰۵۵	۱,۰۶۹
۱۴	سمنان	۵۵۹	۵۶۶	۵۷۲	۵۷۹	۵۸۵	۵۹۳
۱۵	سیستان و بلوچستان	۲,۰۵۹	۲,۱۰۶	۲,۱۵۳	۲,۲۰۳	۲,۲۵۵	۲,۳۱۰
۱۶	فارس	۴,۲۲۴	۴,۲۷۶	۴,۳۲۷	۴,۳۸۱	۴,۴۳۵	۴,۴۸۹
۱۷	قزوین	۱,۰۷۳	۱,۰۸۵	۱,۰۹۶	۱,۱۰۹	۱,۱۲۱	۱,۱۳۵
۱۸	قم	۱,۰۰۴	۱,۰۲۳	۱,۰۴۱	۱,۰۶۰	۱,۰۸۰	۱,۰۹۹
۱۹	کردستان	۱,۵۱۷	۱,۵۳۸	۱,۵۵۸	۱,۵۸۱	۱,۶۰۴	۱,۶۲۹
۲۰	کرمان	۲,۲۷۹	۲,۳۱۵	۲,۳۵۰	۲,۳۸۸	۲,۴۲۷	۲,۴۶۷
۲۱	کرمانشاه	۱,۹۷۱	۱,۹۹۴	۲,۰۱۶	۲,۰۴۱	۲,۰۶۵	۲,۰۹۱
۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۶۵۱	۶۶۵	۶۷۹	۶۹۴	۷۰۹	۷۲۵
۲۳	گلستان	۱,۵۹۳	۱,۶۱۳	۱,۶۳۴	۱,۶۵۷	۱,۶۸۱	۱,۷۰۶
۲۴	گیلان	۲,۴۲۷	۲,۴۴۸	۲,۴۶۸	۲,۴۸۷	۲,۵۰۸	۲,۵۲۸
۲۵	لرستان	۱,۷۹۰	۱,۸۱۷	۱,۸۴۳	۱,۸۷۱	۱,۹۰۰	۱,۹۲۹

ادامه جدول ۷- جمعیت استان های کشور در سال های برنامه چهارم توسعه

(سال های ۸۸-۱۳۸۴)

ردیف	استان	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
۲۶	مازندران	۲۸۴۳	۲۸۷۱	۲۸۹۶	۲۹۲۳	۲۹۵۲	۲۹۸۱
۲۷	مرکزی	۱۳۵۹	۱۳۷۵	۱۳۹۰	۱۴۰۵	۱۴۲۱	۱۴۳۸
۲۸	هرمزگان	۱۳۳۹	۱۳۶۳	۱۳۸۷	۱۴۱۲	۱۴۳۸	۱۴۶۳
۲۹	همدان	۱۸۶۲	۱۸۸۵	۱۹۰۶	۱۹۳۱	۱۹۵۶	۱۹۸۲
۳۰	یزد	۸۴۲	۸۵۴	۸۶۵	۸۷۷	۸۸۹	۹۰۱
	ایران	۶۷۶۷۳	۶۸۶۲۵	۶۹۵۲۶	۷۰۴۹۹	۷۱۴۸۲	۷۲۵۰۱

جدول ۸- منابع و مصارف بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه چهارم توسعه

جمع برنامه	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	سال
						زیربخش
۷۷.۰۱۰	۱۶.۸۳۰	۱۵.۳۰۰	۱۶.۸۳۰	۱۲.۷۵۰	۱۵.۳۰۰	مخابرات:
						منابع دولتی
۷۳.۹۹۰	۱۶.۱۷۰	۱۴.۷۰۰	۱۶.۱۷۰	۱۲.۲۵۰	۱۴.۷۰۰	منابع غیر دولتی
۱۵۱.۰۰۰	۳۳.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۳۳.۰۰۰	۲۵.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	جمع منابع
۷۷.۰۱۰	۱۶.۸۳۰	۱۵.۳۰۰	۱۶.۸۳۰	۱۲.۷۵۰	۱۵.۳۰۰	مصارف دولتی
						مصارف غیر دولتی
۷۳.۹۹۰	۱۶.۱۷۰	۱۴.۷۰۰	۱۶.۱۷۰	۱۲.۲۵۰	۱۴.۷۰۰	مصارف غیر دولتی
۱۵۱.۰۰۰	۳۳.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۳۳.۰۰۰	۲۵.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	جمع مصارف
۳.۹۲۷	۵۰۴	۸۵۷	۹۶۲	۹۵۲	۶۵۲	فضا:
						منابع دولتی
۰	۰	۰	۰	۰	۰	منابع غیر دولتی
۳.۹۲۷	۵۰۴	۸۵۷	۹۶۲	۹۵۲	۶۵۲	جمع منابع
۳.۹۲۷	۵۰۴	۸۵۷	۹۶۲	۹۵۲	۶۵۲	مصارف دولتی
						مصارف غیر دولتی
۰	۰	۰	۰	۰	۰	مصارف غیر دولتی
۳.۹۲۷	۵۰۴	۸۵۷	۹۶۲	۹۵۲	۶۵۲	جمع مصارف
۲۳.۹۸۰	۵.۰۰۰	۴.۸۵۰	۴.۸۰۰	۴.۷۱۰	۴.۶۲۰	فناوری اطلاعات:
						منابع دولتی
۱۶.۰۲۰	۳.۳۳۶	۳.۲۸۰	۳.۲۲۰	۳.۱۹۴	۲.۹۹۰	منابع غیر دولتی
۴۰.۰۰۰	۸.۳۳۶	۸.۱۳۰	۸.۰۲۰	۷.۹۰۴	۷.۶۱۰	جمع منابع
۲۳.۹۸۰	۵.۰۰۰	۴.۸۵۰	۴.۸۰۰	۴.۷۱۰	۴.۶۲۰	مصارف دولتی
						مصارف غیر دولتی
۱۶.۰۲۰	۳.۳۳۶	۳.۲۸۰	۳.۲۲۰	۳.۱۹۴	۲.۹۹۰	مصارف غیر دولتی
۴۰.۰۰۰	۸.۳۳۶	۸.۱۳۰	۸.۰۲۰	۷.۹۰۴	۷.۶۱۰	جمع مصارف

جدول ۸- منابع و مصارف بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه چهارم توسعه

جمع برنامه	سال					زیربخش
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
						پست:
۹,۳۵۸	۲,۰۵۸	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۹۰۰	۱,۴۰۰	منابع دولتی
۶,۲۳۸	۲,۱۳۸	۱,۳۰۰	۱,۱۰۰	۹۰۰	۸۰۰	منابع غیر دولتی
۱۵,۵۹۶	۴,۱۹۶	۳,۳۰۰	۳,۱۰۰	۲,۸۰۰	۲,۲۰۰	جمع منابع
۹,۳۵۸	۲,۰۵۸	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۹۰۰	۱,۴۰۰	مصارف دولتی
۶,۲۳۸	۲,۱۳۸	۱,۳۰۰	۱,۱۰۰	۹۰۰	۸۰۰	مصارف غیر دولتی
۱۵,۵۹۶	۴,۱۹۶	۳,۳۰۰	۳,۱۰۰	۲,۸۰۰	۲,۲۰۰	جمع مصارف
۲۱۰,۵۲۳	۴۶,۰۳۶	۴۲,۲۸۷	۴۵,۰۸۲	۳۶,۶۵۶	۴۰,۴۶۲	جمع کل منابع بخش
۲۱۰,۵۲۳	۴۶,۰۳۶	۴۲,۲۸۷	۴۵,۰۸۲	۳۶,۶۵۶	۴۰,۴۶۲	جمع کل مصارف بخش

* در پیش بینی مصارف غیردولتی بخش مخابرات، سرمایه گذاری برای خرید ۳۰ میلیون گوشی تلفن همراه و ۱۸ میلیون گوشی تلفن ثابت جمعاً معادل مبلغ ۵۱۰۰۰ میلیارد ریال لحاظ نشده است.

** در پیش بینی مصارف بخش غیر دولتی فناوری اطلاعات، سرمایه گذاری این بخش درخصوص آموزش عمومی فناوری اطلاعات به میزان ۳۱ هزار